

Gyula város

Befektetés-ösztönzési stratégiája

2010. május

Gyula Város Önkormányzata
5700 Gyula, Petőfi tér 3. / Honlap: www.gyula.hu

Készült az ITD Hungary Zrt.

1061 Budapest, Andrássy út 12. / Honlap: www.itdh.hu
Befektetőbarát Önkormányzatok Program (BÖK) támogatásával
a „Kézikönyv befektetés-ösztönzési stratégia készítéséhez” című
kiadvány (2009. május 25.) ajánlásai alapján

Szakmai tanácsadó:

Vezetési Tanácsadó és Szolgáltató Kft.
1082 Budapest, Üllői út 66/a II/2. / Honlap: www.vitalpro.hu

Összeállította:
Gyulai Városfejlesztési Kft.
5700 Gyula, Petőfi tér 3.

Gyula Város befektetés-ösztönzési stratégiája

Tartalomjegyzék

BEVEZETŐ	3
1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
2. HELYZETELEMZÉS	5
2.1. Belső tényezők.....	5
2.1.1. Gyula elérhetősége, szerepe a településhálózatban.....	5
2.1.2. Városszerkezet.....	7
2.1.3. Gazdaság.....	8
2.1.4. Társadalom	10
2.1.5. Munkerőpiac és képzettség.....	10
2.1.6. települési környezet	11
2.1.7. Közszolgáltatások	12
2.1.8. Korábbi időszak fejlesztései.....	14
2.2. Befektetésre várhatóan hatást gyakorló külső tényezők áttekintése	15
2.3. Befektetési döntések aktuális trendjei, várható átfogó hatásai.....	21
2.4. SWOT elemzés	24
2.5. Megcélzott befektetői szegmensek azonosítása, kiválasztása	25
2.6. versenytárselemzés	26
2.7. Összegzés.....	28
3. A BEFEKTETÉS-ÖSZTÖNZÉSI CÉLRENDSZER	28
4. A STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSA, AHHOZ KAPCSOLÓDÓ INTÉZKEDÉSEK	30
5. MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI	33
6. A STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSÁNAK KOCCÁZATAI	34
7. A MEGVALÓSÍTÁS ELLENŐRZÉSE, ÉRTÉKELÉSE ÉS VISSZACSATOLÁS	35
8. PARTNERSÉG	35
ZÁRSZÓ	38

Bevezető

A stratégia alapvető célja, hogy a stratégiaalkotási folyamat eredményeként az önkormányzat képessé váljon arra, hogy a befektetések vonzása érdekében kifejtett tevékenységeit beillessze a településfejlesztés rendszerébe, vagyis a települési feladatokat, tennivalókat összehangoltan, egymásra hatásukkal és összefüggéseikkel együtt képes legyen hosszú távon is úgy kezelni, hogy a települési fejlesztések alkotta kínálat összhangban legyen a várható befektetői kereslettel.

A település által végzett befektetés-ösztönzési tevékenység nem önálló, független tevékenység, hiszen számos ponton kapcsolódik az önkormányzat által végzett komplex tevékenységekhez. Ennek megfelelően a befektetés ösztönzési stratégia a fejlesztési dokumentumok között egy speciális részterületre fókuszál, amelyet úgy alakítottunk ki, hogy az illeszkedjen a város fejlesztési célkitűzéseibe.

Az új munkahelyek teremtése, a gazdasági növekedés biztosítása, az európai célokhoz igazodva, átfogó célként jelenik meg az Új Magyarország Fejlesztési Tervben is, amelyben a célokhoz kapcsolódó 1. számú prioritás a gazdaságfejlesztés.

A fentiek alapján szükséges, hogy a készítendő befektetés ösztönzési stratégiának meghatározzuk a célját, azt a kívánt jövőbeni eredményt, amelynek eléréséért megalkotjuk.

A befektetés-ösztönzési program kiemelt céljai

1.) A város adottságainak, értékeinek (környezeti, turisztikai adottságainak, kulturális élet központi szerepének, határ menti fekvés) erősítése mellett a gyengeségek folyamatos háttérbe szorítása.

2.) A stratégia másik célja a gazdaság élénkítésén és a lakóhely nyújtotta életlehetőségek erősítésén keresztül a lakosság identitástudatának, megelégedésének növelése, az elvándorlási szándék gyengítése.

3.) A városról a pozitívabb kép kialakítása érdekében általános, kiemelt feladat:

- a munkanélküliség csökkentése, a munkahelyteremtés elősegítése;
- a gazdaság élénkítése (esetleg támogatás biztosításával);
- a befektető, beruházási aktivitás ösztönzése;
- a turizmus, az idegenforgalmi hálózat és kínálat további fejlesztése;
- a természeti értékek, műemlékek, műemlék jellegű épületek megóvása;

4.) További cél az Önkormányzat és a befektetők közötti kapcsolat minőségének folyamatos javítása, „szolgáltatás-orientált” szemléletű intézményrendszer biztosítása.

Mindazon problémák, hatások, amelyek hazai gazdaság egészére jellemzőek, többségében a gyulai térség gazdaságára is meghatározók. Napjainkban a munkahelyek számának növelése, illetve megtartása elsődleges és alapvető célja lehet a hazai településeknek, így Gyulának is. A gazdaság tudatos fejlesztése, a vállalkozások támogatása, a helyi, a hazai és a külföldi tőke bevonása, letelepítése, átgondolt befektetés ösztönzési stratégia mentén valósulhat meg, amely a meglévő, jellemző adottságok erősítése mellett előre vetíti a gazdasági megújulást is.

A következőkben azon külső és belső tényezők megnevezésével és részletes bemutatásával foglalkozunk, amelyek meghatározó módon befolyásolják, és szakmai alapját képezik Gyula befektetés ösztönzési stratégiájának.

1. Vezetői összefoglaló

A város fejlődésének megalapozása, a lehetőségeinek maradéktalan kihasználása érdekében szükség van tervekre, tanulmányokra, ugyanis ezáltal biztosítható a korlátozottan rendelkezésre álló források hatékony felhasználása, valamint az egyes beruházások, fejlesztések közötti szinergiahatások megteremtése.

Gyula Város Önkormányzatának fontos célkitűzése a város általános vonzerejének, versenyképességének a növelése annak érdekében, hogy a várost minél vonzóbbá tegye a befektetők számára. Ezért jelen stratégia elkészítésekor figyelembe vettük, hogy a változó körülmények között is használható befektetés-ösztönzési koncepciót kell készíteni, alkalmazni. Ennek kapcsán nagyobb hangsúlyt kell fektetni az önkormányzati lobbis és PR tevékenységre, az egységes városmarketingre és a helyi kommunikációs stratégiára, összefüggésben az idegenforgalom fejlesztésével, illetve a városi lakosság minél szélesebb körű tájékoztatásával is. Rendszeres találkozások kellenek a vállalkozók teljes körével, a vállalkozásaik dinamikus fejlesztéséhez szükséges helyi segítségnyújtás lehetőségeiről.

Gyula Város Önkormányzata a gazdaság élénkítését és a foglalkoztatás javítását fontos célként szem előtt tartva igyekszik növelni befektetők bizalmát. Az önkormányzat legfontosabb célja, hogy a befektetők új telephelyek építésével és szolgáltatások elindításával, illetve a már helyben működő vállalkozások fejlesztésével új munkahelyek létesüljenek, amelyek a fizetőképes kereslet növelésével közvetett módon erősítik a város fejlődését és javítják a térségben élő lakosság életminőségét.

A város földrajzi, gazdasági, oktatási és a turizmus szempontjából térségi központi szerepkörrel bír. Ezek közül kiemelkedik a turizmus, mely a befektetők számára további kiaknázatlan lehetőségeket biztosít. A város adottságaira alapozva az önkormányzat kiemelten figyelmet fordít a turizmus mellett a kultúrára és az oktatásra. A kiváló természeti adottságokat figyelembe véve a megújuló energiák (geotermikus, szél, stb.) hasznosítása is új távlatokat nyithat a környék fejlődésében.

A városban a szociális, kulturális, oktatási és egészségügyi szektor minden területén jó minőségű ellátás működik, az út- és közműhálózat közel 100%-ban kiépített. A városban nincsenek jelen környezetszennyező iparágak. A település szinte egészére jellemző kertvárosias lakóövezetek kellemes és nyugodt lakhatási lehetőségeket biztosítanak a városban élők és az ide látogató vendégek számára. A parkok gondozottak, a város történelmi belvárosa nemrégiben újult meg, mely kellemes környezetet biztosít a pihenésre és a szórakozni vágyók számára. A városban jó hírű felsőfokú és középfokú oktatási intézmények működnek, a képzési és munkaerő-piaciszolgáltatások helyben rendelkezésre állnak.

Gyula számottevő termálkinccsel rendelkezik. A város fő attrakciója a Gyulai Várfürdő az egykori Almássy kastély ősparkjában helyezkedik el. A Várfürdőben gyógyvizes medencék, szakorvosi ellátás, balneo- és fizioterápiás kezelések, nyáron hullám- és csúszdás családi medence, gyermekpancsoló, vízi paradicsom, 25 és 50 m-es úszómedence, valamint teljes körű wellness-centrum biztosítja minden generáció pihenését, szórakozását, gyógyulását.

A helyi gazdaság fejlődését és a foglalkoztatás növekedését magával vonzó befektetések megvalósulásának érdekében készült el a befektetés-ösztönzési stratégia, amely tartalmazza mindazon tevékenységeket és eszközöket, amelyeket az önkormányzat a befektetők településre vonzása érdekében felvállal és végrehajt.

2. Helyzetelemzés

2.1. BELSŐ TÉNYEZŐK

2.1.1. GYULA ELÉRHETŐSÉGE, SZEREPE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN

Békés megye Magyarország egyik legnagyobb megyéje, területe 5.631 km², népessége 376 ezer fő, megyeszékhelye Békéscsaba. Gyula városa Budapesttől 220 km-re délkelet felé található. Megközelíthető közúton Budapesttől az M5-ös autópályán, majd onnan a Kecskeméttől vezető 44-es elsőrendű főútról. A vonzaskörzetébe tartozó településekről másod és harmadrendű utakon közelíthető meg. Mivel Gyulát messze elkerülik az autópályák, a település forgalmi árnyékhelyzete vélhetően még hosszú távon megmarad. Vasúti közlekedés tekintetében a 120-as fővonal (Budapest-Szolnok- Békéscsaba-Lőkösháza) békéscsabai leágazásaként a 128-as vasútvonalon közelíthető meg, amely Gyuláig fővonalnak tekinthető. Légi úton a Békéscsabai Regionális Repülőtérig közelíthető meg, amely a 44 sz. főút mellett fekszik, Gyulától 10 km-re.

A város 1970 óta fontos közúti határátkelőhely Arad - Bukarest irányban, illetve a Balkán felé. A magyar-román határszakaszon az egyetlen olyan átkelő, amelyhez városi infrastruktúra is kapcsolódik. Évi mintegy 200 ezer teherautó, 1,2 millió utas és 0,5 millió személyautó kel át ezen a határszakaszon, annak ellenére, hogy gyorsforgalmi úthálózati kapcsolata nincs.

A földrajzi fekvésből adódó hátrányok ellenére, részben a történelmi hagyományoknak köszönhetően több szintű szerepkört tudhat magánának a város: az 1959-ben létesült Várfürdő hamar országos jelentőségre tett szert, a fürdő vizét 1971-ben gyógyvízzé, a környékét 1985-ben gyógyhellyé nyilvánította az egészségügyi miniszter. Az erre alapozott gyógyturizmus nemzetközi érdeklődésre tart számot. Ennek kiaknázását célozza a „nemzetközi gyógyhellyé” fejlesztés. Ugyanígy országos jelentőségű az 1964 óta nyaranta működő Gyulai Várszínház, mely a város jelentős kulturális eseménye.

Nemzetközi kitekintésben fontos megemlíteni, hogy Gyula a magyarországi román nemzetiség központja, itt található a Magyarországi Román Kisebbségi Önkormányzat székhelye és az ország egyetlen román nyelven oktató középiskolája. A város tölti be a magyarországi románság kulturális központi szerepét, mely szerepben kiaknázatlan lehetőségek rejlenek.

A város további bemutatásának alapját - az Országos Területfejlesztési Koncepció, Dél-alföldi Régió területi céljaiban megfogalmazott policentrikus városhálózati koncepcióhoz (urbanizált tengelyeket alkotó települések) kapcsolódóan - a város által betöltött regionális, megyei és kistérségi szerepek, funkciók meghatározása adja. Figyelembe véve azt is, hogy a Dél-alföldi Operatív Program a gazdaságfejlesztés területi preferenciái között szerepel a Közép-Békési Centrum (Békés- Békéscsaba-Gyula város együttese) mint regionális alközpont.

Regionális szintű feladatok

Annak ellenére, hogy a városban nem található egyértelműen regionális központi intézmény, a regionális szintű feladatellátás nyomai megtalálhatók. Gyulán működik a Szent István Egyetem Egészségtudományi és Környezetegészségügyi Intézete, mely hallgatói elsősorban a régióból érkeznek. Az intézet szociális, egészségügyi és egészségügyi területen biztosít képzéseket a hallgatók számára. A város vonzaskörzetében található felsőoktatási intézmények közül egyedüli intézet, amely egészség tudománnyal és egészségügyi területtel foglalkozik. Ugyancsak regionális szereppel bír a Pándy Kálmán Megyei Kórház, mely bizonyos népegészségügyi, szűrési feladatok ellátásával, kutatásaival, publikációival a szegedi egyetemhez kapcsolódnak. E két intézmény jelentheti az alapját az egészségipar fejlesztésének.

A vízügyi, környezetvédelmi „regionális” szakterületre jellemző feladatszervezés tipikusan nem megyei (hanem vízbázis) alapon szervezett, azonban tényleges területi kihatásuk a megye területénél kisebb: a

Körös-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség illetékességi területe Békés megye mintegy 70 %-át fedi le, a Nagyszénás- Csanádapáca-Kevermes vonaltól északra. A Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság a Sebes-Körös bal parti, a Berettyó és Hortobágy-Berettyó közötti, valamint a Fehér-, Fekete-, Kettős- és Hármaskörös menti területeken, 4 108 km² működési területen látja el az állami vízgazdálkodási feladatokat.

Megyei szintű feladatok

Tekintettel arra, hogy Gyula 1950-ig megyeszékhely volt, így jelenleg is számos megyei hatókörű intézményét máig megőrizte. Ilyenek a Pándy Kálmán Megyei Kórház (melynek Mezőhegyesen és Szeghalmon is van telephelye), a bíróság, ügyészség, levéltár, büntetés-végrehajtási intézet. Emellett érdemes említést tenni a megyei fenntartású, Gyulán működő szakképző intézetről, gyógypedagógiai és csecsemőellátó intézetekről is.

Kistérségi szintű feladatok

A megyei hatáskörű intézmények mellett a szociális intézmények statisztikai kistérséget érintően működnek. Emellett a városban található középiskolák nem csak a városban lakók tanulását szolgálják, hanem a környező települések fiataljait is fogadják. A Regionális Munkaügyi Központ Gyulai kirendeltsége szintén kistérségi szinten működik. Több település tartozik az egyes regionális és megyei hivatalok Gyulai Kirendeltségéhez, így az ÁNTSZ-hez, a Gyulai Földhivatalhoz, a Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Gyulai irodájához, a Dél-alföldi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság – Gyulai kirendeltségéhez, a Dél-alföldi Regionális Egészségbiztosítási Pénztár Békés Megyei kirendeltségének Kihelyezett Osztályához.

Mikrotérségi szintű feladatok

Az önkormányzati közszolgáltatási feladatok jelentős részét a városi szerepkörök adják. Az egészségügyi és szociális ellátás, a közművelődési, kulturális feladatok ellátása, a kommunális feladatok ellátása, a közoktatási és szakképzési feladatok ellátása, sportfeladatok ellátása megoldottak a városban. Ezeket a feladatokat az önkormányzat mikrotérségi szinten látja el. A hagyományos kisvárosi funkciókat, és azok térségi hatását messze meghaladja a város idegenforgalomban betöltött szerepe.

Gyula vonzáskörzete több szinten értelmezhető:

A Közép-békési Centrum (KBC) a Békéscsaba–Gyula–Békés városhármas szoros együttműködésén alapuló regionális fejlesztési alközpontot jelöli. Az alközpont elsődleges stratégiai célja, hogy helyi adottságokra alapozva kitörési pontot kínáljon úgy a közvetlenül érintett három kistérség, mint az egész megye számára. A Közép-békési Centrum városhármas szoros együttműködésében Gyula az egészség, a turizmus (gyógy turizmus, wellness fitness), a kulturális (múzeumok, képtárak, színvonalas rendezvények és programok az egész év során) illetve intézményi rendszer szerepek betöltésével (igazságügy, víz- és környezetvédelmi felügyelet, intézményi levéltár) vesz részt, a másik két város saját szerepkörének megtartása mellett. Kistérségi szinten a városi feladatokból, gazdasági, társadalmi kínálatából eredően Gyula vonzásközponti szerepet tölt be.

Békés megyében 2000-ig - a népesség csökkenése mellett - tartós tendenciaként jelentkezett a gazdaságilag aktív népesség számának csökkenése is.

A város termelő vállalkozásai elsősorban az északi városrészben, a meglévő ipari park környezetében koncentrálódnak, mindemellett a város különböző pontjain is található elszórtan termelő üzemek. A déli ipari zóna vállalkozásai elsősorban kereskedelmi tevékenységet folytatnak, ezen kívül itt működik a város legnagyobb termelő cége, a Gyulai Húskombinát ZRt. A déli iparterület egy részének ipari parkká nyilvánítása folyamatban van, valamint itt létesülhet inkubátorház is. A belvárosban többnyire közigazgatási funkciót ellátó intézmények vannak, emellett kereskedelmi és szolgáltató profilú vállalkozások is találhatóak. Ebben a városrészben található nagyobb kapacitású irodaépületnek alkalmas ingatlanok. A nyugati városrészben a lakótelephez kötődő szolgáltató egységek találhatóak. Elsősorban ezekben a városrészekben kalkulálunk új beruházásokkal.

Gazdasági szervezetek számának változása

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Gazdasági szervezetek száma	2680	2612	2606	2688	3624	3 794	3 652	2 672	2782	2868
társas	832	845	871	893	1003	1 036	1 054	1 062	1071	1075
egyéni	1848	1767	1735	1795	2621	2 758	2 598	1 610	1711	1793

2009-ben a regisztrált vállalkozások száma 2.868, ebből 1.075 társas és 1.793 egyéni vállalkozás. Miközben 2002-től 2005-ig folyamatosan nőtt a gyulai vállalkozások száma, addig 2006-ban illetve 2007 év elején az egyéni vállalkozások olyan mértékben szűntek meg, hogy a számuk a 2002-es szintre esett vissza. (2006-ban a regisztrált vállalkozások száma: 3.652 volt.) Ennek oka egyrészt a színlelt szerződések megszüntetésében (számos egyéni vállalkozás csupán az önfoglalkoztatást szolgálta) és a gazdaság kifehéritésében keresendő (mindez pedig már a bérstatisztikákon is érezteti hatását), másrészt pedig abban, hogy az APEH az adóbevallást évek óta nem teljesítő, tehát nem működő vállalkozások adószámát megszüntette, így azok kikerültek a regisztrált vállalkozások köréből. 2008-tól viszont szerencsére újból emelkedett a vállalkozások száma, amely a 2009-es évben is növekvő tendenciát mutatott. Továbbra is jellemző a város gazdasági szervezeteire, hogy az egyéni vállalkozások száma jóval meghaladja a társas vállalkozások számát.

2.1.2. VÁROSSZERKEZET

Gyula közigazgatási területe 25.600 hektár, melyből 1.700 hektár a központi belterület, és közel 100 hektárnyi belterületi parkjaival abszolút értékben valamennyi Békés megyei várost megelőzi. A 146 km-es úthálózatának 98 %-a szilárd burkolatú útból áll (arányában felülmúlja a megyeszékhelyi hasonló mutatót). A közterületek rendjét, tisztaságát, az önkormányzat városüzemeltetési feladatait a Városgazdálkodási Igazgatóság felügyeli, illetve látja el. Az igazgatóság kezelésébe tartozik a közel 300 km belterületi, valamint a közel 200 km külterületi belvízelvezető csatorna, a 12 db belvíztározó tó, valamint 9 db kiépített átemelő szivattyú. A város ivóvízhálózata 42,5 km nyersvízvezetékéből, 197,7 km elosztóvezetékéből és 146,1 km bekötővezetékéből áll. A szennyvízelvezető hálózat 100%-os kiépítettségű a városban. A rendszer 137,7 km gravitációs gerincvezetékéből, 70,8 km bekötővezetékéből és 26,6 km nyomóvezetékéből áll, melynek következtében a város kommunális ellátottsága kiváló, felülmúlja még a megyeszékhelyi mutatókat is. A szelektív hulladékgyűjtés már 2002 óta működik, melynek keretében Gyula frekvenciáltabb pontjain 30 hulladékgyűjtő sziget működik. A hulladék a lerakó állomásról elszállításra kerül, így nem terheli a város környezetét.

1998-ban az önkormányzat elnyerte az északi iparterület az ipari park címet, aminek eddig annyi hozadéka volt, hogy telekhatáron kívüli infrastruktúrafejlesztés valósult meg pályázati pénzből, illetve a cím birtoklása egyfajta marketingeszköz (nemzeti kiadványokban, internetes oldalakon, szóróanyagokban).

Az önkormányzat az ipari parkba történő betelepülést – új vállalkozások esetén – helyi adókedvezménnyel illetve kedvezményes telekárrel ösztönzi. Bár nőtt a Gyulai Ipari Park területén működő vállalkozások száma, azonban a bővülés elsősorban helyi, belvárosi telephellyel rendelkező gazdasági egységek kitelepülése eredményeképpen valósult meg. Az ipari parki működés feltételezi, hogy számos szolgáltatáshoz (tanácsadás, banki, postai, irodai, orvosi, étkezési, közlekedési, logisztikai, karbantartási, innovációs, inkubációs, stb.) a betelepült vállalkozások az ipari parkot működtető cégtől vagy annak révén jutnak hozzá. Jelenleg ezen szolgáltatások nincsenek biztosítva, azokat saját hatáskörben, a vállalkozások önállóan oldják meg.

A helyi vállalkozók és vállalkozások helyzetbehozása, piachoz segítése, fejlődésük, bővülésük elősegítése az a terület, ahol az Önkormányzat a legtöbbet teheti. Ennek érdekében létesül a déli elkerülő út melletti inkubátorház (ennek építésére 2009-ben pályázatot nyújtott be a város), valamint a tervezett 81,9387 ha területű ipari park, melyből 28,8388 ha Gyula város, 28,4630 ha a

Békés Megyei Önkormányzat, a fennmaradó terület pedig magántulajdonban van. A déli ipari területet az önkormányzat helyi építési szabályzatának módosításával kívánja alkalmassá tenni a befektetők fogadására.

2.1.3. GAZDASÁG

A város gazdasági szerepét jelentősen csökkentette az első világháborút követő békeszerződés, hiszen a várostól 6 km-re húzta meg a magyar–román határt, így Gyula elvesztette vonzaskörzete jelentős részét. A második világháború után a város fő erőit a gyógyfürdő és az idegenforgalom fejlesztésére fordította: két évtized alatt nemzetközileg elismert fürdőhellyé vált, jelentős kulturális vonzerővel. A város történeti fejlődése során, különösen az 1950-es évek utáni időszakban az iparfejlesztés nem kapott kiemelt szerepet, az ipari termelőüzemek főként könnyű és élelmiszeripari jellegűek. Az utóbbi évek gazdasági szerkezet-átalakítási folyamata, a privatizáció jelentősebb ipari üzemek megszűnéséhez vezetett.

A mezőgazdaság elsősorban a több mint 13 ezer hektáros Gyula környéki szántóföld területre épül. A kárpótlási folyamat következtében jelentősen megváltozott a mezőgazdasági struktúra. Gyulán közel négyezer olyan háztartás van, mely állatállománnyal és legalább 400m²-t meghaladó földterülettel rendelkezik, közülük csak néhány száz fő, aki főfoglalkozású gazdálkodó. Legalább négyezerre tehető azoknak a száma, akik a kereskedelemben, illetve a szolgáltatásban dolgoznak. Az egyéni vállalkozók zömmel kereskedelmi tevékenységet folytatnak. A szolgáltatások közül a legjelentősebbek az idegenforgalommal összefüggő vállalkozások.

A vállalkozások létszám-kategória szerinti megoszlását az alábbi táblázat mutatja:

Foglalkoztatottak száma	Összes vállalkozás	Társas	Egyéni
0 és ismeretlen	336	343	5
1-9 fő	2430	647	1772
10-19 fő	54	41	12
20-49 fő	30	26	4
50-249 fő	16	16	-
250 és több	2	2	-
Összesen	2868	1075	1793

Mindössze 2 vállalkozás tartozik a nagyvállalat kategóriába, összesen 48 olyan vállalkozás működik a városban, amelyek 20 főnél többet foglalkoztatnak. Összességében a legtöbb főt a mikro-vállalkozások foglalkoztatják, majd sorrendben a közepes és a kisvállalkozások következnek, mint munkaadók.

A nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlást vizsgálva a legtöbb vállalkozás az ingatlanügyekre, gazdasági szolgáltatásokra szakosodott (603 db), 591 vállalkozás tevékenykedik a kereskedelem területén és 447 az iparban, építőiparban dolgozik. Ez egyaránt vonatkozik a társas és az egyéni vállalkozásokra. Gyula „szolgáltató város”, azaz a helyi gazdaságban a legtöbb vállalkozás (79%) valamilyen szolgáltatási ágban űzi tevékenységét. Az egyéni vállalkozások nagyobb arányban tevékenykednek a közösségi, személyi szolgáltatás, a pénzügyi közvetítés ágazatokban, mint a társas vállalkozások.

A város termelő vállalkozásai elsősorban az északi városrészben, a meglévő ipari park környezetében koncentrálódnak, mindemellett a város különböző pontjain is található termelő üzemek. A déli ipari zóna vállalkozásai elsősorban kereskedelmi tevékenységet folytatnak, ezen kívül itt működik a város legnagyobb termelő vállalkozása, **az országos hírnevet szerzett Gyulai Húskombinát ZRt. Gyulán ezen kívül a nyomdaiparban jelentős helyet elfoglaló Dürer Nyomda, valamint a bútorgyártás területén működő cégek a legjellemzőbbek.**

A város **tőkevonzó képessége** átlag alatti, köszönhetően a nehéz megközelíthetőségnek, a zöldmezős beruházások elkerülnek a települést. Mindaddig, amíg megmarad Békés Megye forgalmi árnyékhelyzete, jelentős változásra, javulásra Gyula nem számíthat. Megjelentek ugyan a nemzetközi áruhálancok helyi üzletei és még további bevásárlóközpontok is létesülnek, de ezek munkahelyteremtése egyelőre nem elegendő ahhoz, hogy a munkanélküliség növekedését megakadályozzák. Mindezek ellenére mind a statisztikai kistérség, mind a természetes vonzáskörzet településeihez viszonyítva Gyula „makrogazdasági” mutatói kimagaslóan jók.

A **kutatás-fejlesztés jelenléte** a városban jelenleg csekély jelentőséggel bír. A gyógyászat, egészségipar területén valósulhat meg a városban elsősorban kutatás-fejlesztési tevékenység, melyhez a kórház és az egyetemi telephely, és a TISZK megfelelő alapot ad. A helyben megtalálható humán erőforrás kapacitás elvándorlását, ide vonzását, valamint a város tőkevonzó képességét mindenképpen erősítheti a kutatás-fejlesztési tevékenység. A fent említett terület mellett jelenleg a Körös-Maros Biofarm Kft. biotermékek és biogazdálkodás területén szintén folytat kutatás-fejlesztési tevékenységet.

Jelenleg a város szűk vonzáskörzetében a nagy foglalkoztatást eredményező vállalkozások letelepedésére kevés esélyt látni, megfelelő ipari zóna létesítése és működtetésének megkezdése nélkül. A munkahelyek megőrzésének és bővítésének fő területe a helyi, valamint a magyar-román határ közelsége miatt betelepülni szándékozó kis- és közép vállalkozások köre, ágazati területe pedig a harmadik és negyedik szektor.

A településnek kifejezetten gazdaságfejlesztési stratégiája eddig nem készült, a város különböző területekkel foglalkozó stratégiai azonban tartalmaztak gazdaságfejlesztési fejezeteket, melyben meghatározásra kerültek a város által kitűzött célok, beavatkozások. Az elfogadott rendezési terv tartalmazza az egyes körzetek építési szabályzatait, a beépíthetőségre vonatkozó előírásokat.

Gyula jövője az **egészség**, az **egészségesség** mentén került meghatározásra a 2008-ban elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégia, amelynek főbb összetevői:

- ◆ *egészséges gondolkodásmód*: jó szellemiség, polgári mód, nyugodt, kiegyensúlyozott életvitel
- ◆ *egészséges városszerkezet*: rendezett városkép (emberléptékű épületek és nagy zöldfelületek, ápolt parkok)
- ◆ *egészséges élet*: sportolás (szabadidő-, tömeg-, diák-, él- és versenysport) és sportturizmus
- ◆ *egészséges környezet*: környezetvédelem, környezetgazdálkodás, környezetbiztonság (biztonságos technológiák, gyártókapacitás), környezettudatos gazdálkodás
- ◆ *egészséges étkezés*: garantált minőségű, ellenőrzött, illetve bioélelmiszerek előállítása
- ◆ *egészségmegőrzés*: egészségturizmus (wellness, fitness) – regionális vonzáskörrel
- ◆ *egészség helyreállítás*: gyógyturizmus (gyógyászat, rehabilitáció) - országos, nemzetközi vonzáskörrel

A jövőkép az „egészség és egészségesség” fogalommal sikeresen találta meg azt a tényezőt, amely Gyula város lakosságának életminőségének, illetve a város térségi szerepkörének alakításában is központi szerepet játszik. A jövőkép iránymutatást tartalmaz a humán-erőforrás, humán szolgáltatások fejlesztése, a települési funkciók és a gazdaságfejlesztés vonatkozásában egyaránt.

A településhálózatban **Gyula a határmenti kapcsolatok adta lehetőségekkel élve a következő 20 évben megerősíti középvárosi szerepkörét, az országhatáron átnyúlva új lendületet kap** az egykori természetes térkapcsolatok újra- és újjászerveződése. Ebben a folyamatban a multiplikáló hatása miatt katalizáló szerepet fog betölteni az egészség-, a gyógy- és a kulturális turizmus. A tradicionális gyulai polgári szellemiség lesz a másik hajtóereje a társadalmi – gazdasági megújulásnak, amely a városi funkciók megerősödése mellett a környező vidéki térségre is kisugározza pozitív hatásait. A társadalmi – gazdasági revitalizáció eredményeképpen kismértékben ugyan, de javulnak a város demográfiai mutatói.

A város fejlesztési terve azt célozta meg, hogy Gyula városa neves fürdő-és fesztiválvárosként váljon ismertté. Ennek érdekében nagyobb beruházások indulnak el a városban és az önkormányzat is kiemelten támogatta (gyulai vár felújítása, fürdőfejlesztések, belváros rehabilitációja, Csigakert felújítása, ökoturisztikai útvonal kialakítása) **és támogatni kívánja** (Gyula Business Park létrehozása, Gyulai Várfürdő kiemelt projekt szintű fejlesztése, Kisökörkjárás turisztikai beruházás megvalósítása magántőke bevonásával, városrehabilitációs projektek megvalósításával). **A város adottságai és lehetőségei függvényében a turizmus, s azon belül is az egészségturizmus az a terület, ami a város gazdaságát előmozdíthatja, a foglalkoztatást bővítheti. A turizmus húzóágazattá vált, mely kiható többi ágazatra, a város és térsége teljes gazdaságára.** Gyula Város rendelkezik hosszú távú marketing stratégiával, mely a turizmusra helyezi a hangsúlyt. Önálló önkormányzati intézmény fenntartásán keresztül látja el a városmarketing tevékenységét.

A városfejlesztési stratégia céljaihoz társított kommunikációban a tudatos idegenforgalmi, fenntartható fejlesztési elkötelezettséget kell tovább erősíteni a helyiekben partnerség kialakításával, átláthatóság biztosítása mellett. Külön hangsúlyos elemként jelenik meg a turisztikai városmarketing, illetve a befektetők megcélzása a fejlesztésekbe történő bevonásuk érdekében. Az általános városmarketing célcsoportjai között nem elhanyagolhatóak a betelepülni vágyók elérése, ösztönzése.

2.1.4. TÁRSADALOM

Gyula soknemzetiségű város, hosszú évtizedek óta magyar, német és román nemzetiségű lakosok élnek itt egymás mellett békességben. Meg kell állapítanunk azt a tényt, hogy Gyulán a lakónépesség száma évről évre csökken, fokozódik az elöregedés. A csökkenés legfontosabb oka, hogy a város vonzáskörzetében nincs elegendő és megfelelő munkahely, bizonytalan a szakmai és anyagi előrehaladás, a megélhetés. A felsőoktatásban továbbtanulók közül a korábbi évek tapasztalatai szerint nagyon kevesen térnek vissza, mivel a térségben bizonyos képzettségekkel, ismeretekkel rendelkező szakemberek iránt nagyon alacsony az igény, illetve az adott területre jellemző fizetés az országos szint alatt van. Ez a folyamat megfordítható lenne olyan versenyképes cégek megtelepedésével, amelyek magasan kvalifikált, illetve szakképzett munkaerőt kívánnának foglalkoztatni.

Ez azért is lenne fontos, mivel a demográfiai folyamatok, a lakosság minőségi jegyei döntő hatást gyakorolnak egy térség gazdasági helyzetére, eltartó-képességére és e tényezők együttes hatásának változásával munkaerőpiacára is. A negatív folyamatok hatására az elmúlt 10 év alatt mintegy 4,3%-al csökkent a megye lakónépessége, mely részben a belföldi elvándorlásnak is köszönhető.

A népességszám változása Gyulán

1990.01.01	34 331 fő	1997.01.01	33 372 fő	2004.01.01	32 647 fő
1991.01.01	34 154 fő	1998.01.01	33 317 fő	2005.01.01	32 219 fő
1992.01.01	34 280 fő	1999.01.01	33 252 fő	2006.01.01	32 510 fő
1993.01.01	34 537 fő	2000.01.01	32 906 fő	2007.01.01	32 372 fő
1994.01.01	34 783 fő	2001.02.01	33 293 fő	2008.01.01	32 386 fő
1995.01.01	33 844 fő	2002.01.01	32 967 fő	2009.01.01	32 366 fő
1996.01.01	33 461 fő	2003.01.01	32 771 fő	2010.01.01	32 328 fő

2.1.5. MUNKERŐPIAC ÉS KÉPZETTSÉG

Az elmúlt évek során a világgazdaság átalakulása, szerkezetváltása, a termelési-, piaci környezethez igazodása, „karcsúsodása” miatt több száz munkahely szűnt meg. Ez a tendencia folytatódik, és mind inkább áttevéődik a társadalmi szolgáltatások, a közszféra területére. Mindez az országos (és nemzetközi) folyamatok hatására, a terület gyenge érdekérvényesítő képessége miatt az indokoltnál jobban terheli a térséget.

A kistérség foglalkoztatási adatait tekintve, 2010. áprilisában 21.452 volt a munkavállalási korú lakosság száma, ebből kb. 16.478 fő az aktív népesség (foglalkoztatottak és állást keresők együttesen). A gyulai lakosok közül 1.334 fő más településekre jár dolgozni, körülbelül 2.600 fő környékbeli munkavállaló Gyulán kap munkalehetőséget. Az elmúlt időszakban sajnos nőtt a munkakeresők száma, ez 2010. áprilisában 2.313 fő regisztrált munkakeresőt jelent a Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ nyilvántartása alapján. A regisztrált munkakeresők közül 427 fő 25 év alatti, 1487 fő 25 és 50 év közötti, és 399 fő töltötte be az 50-dik életévét.

A mezőgazdasági szektor válsága és az feldolgozóipari termelés visszaesése következtében a foglalkoztatottak nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlása folyamatos változáson megy keresztül. A kistérségben a szolgáltatási ágazat szerepe emelhető ki, az ezen a területen dolgozik az alkalmazottak legnagyobb aránya.

Mindezek ellenére **Gyulán a foglalkoztatottsági mutatók kedvezőek, jobbak, mint a megyei átlag.** Köszönhető mindez részben annak is, hogy a település – megőrizve térségi szerepkörét – a meglévő közigazgatási, államigazgatási funkciója (megyei intézmények, dekoncentrált szervek) révén jelentős foglalkoztató.

A többi Békés megyei városokhoz képest Gyulán **magas a felsőfokú (egyetemi) végzettségűek száma és aránya**, ezen belül különösen az **orvosok, jogászok, közgazdászok, pedagógusok, egyes műszaki (vízügyi-építő, építész) mérnökök** száma. Sajnálatosan kevés viszont a külkereskedelmi, az idegenforgalmi, a kutatásban és fejlesztésben érdekelt, innovatív, menedzseri adottságokkal és ismeretekkel bíró szakemberek száma. A város egyes szakmákban évszázados hagyományokkal rendelkezik.

A Gyulai Kistérségben működő **középiszkolák** adatai alapján a 2010-es évben 762 végzős diák fejezte be tanulmányait, ez a régiós adat 4,2%-a (ez is bizonyítja Gyula iskolavárosi funkcióját). A diákok 54,5%-a tanul tovább valamilyen felsőoktatási intézményben, 20,7%-a helyezkedik el azonnal, 24,8%-uk válik álláskeresővé.

Az **átlagkereset messze elmarad az országos átlagtól.** A település vonzáskörzetében a szolgáltató szektorban, középfokú végzettséggel bruttó 150.000 Ft átlagkereset a jellemző, míg más területen a felsőfokú végzettségű munkaerő bruttó 230.000-280.000 Ft közötti bért kap. A foglalkoztatás területén elsősorban az 1 műszakos rend a jellemző, azonban számos munkahelyen 2-3 műszak szerint folyik a munka. A legjellemzőbb a napi 8 órás munkarend, emellett a 4 és a 6 órás napi munkavégezés is megtalálható.

2010 évben a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság a szakmai kamarákkal, az érdekvédelmi szervezetekkel és a gazdasági szféra szereplőivel (azaz a leendő munkaadókkal) egyeztetve a Dél-alföldi régióban az alábbi hiányszakmákat jelölte meg: kőműves, bútorasztalos, gépi forgácsoló, hegesztő, szerkezetlakatos, burkoló, húsipari termékgyártó, ács-állványozó, épületgépészeti csőhálózat-szerelő és szabó. A Gyulán található Harruckern János Közoktatási Intézményben lehetőségük van a diákoknak ezen szakmák elsajátítására.

2.1.6. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET

A város környékét lösziszap és ártéri infúziós lösz borítja, amihez jelentős téglagyag-készletek kapcsolódnak. A területen többnyire réti öntéstalaj, réti talaj illetve réti csernozjom található. Külterületének meghatározó tájalkotó elemei a folyóvizek, a füves puszták, az erdőségek, a szántóterületek és a tanyák. A külterületnek a felét szántóterületek borítják, míg az erdők területi részaránya 20 % alatti. Gyula éghajlatában a szárazföldi hatások vannak túlsúlyban, a **napfénytartam évi összege megközelíti a 2.100 órát. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,4 °C**, csapadékösszeg 570-590 mm. A nagyobb problémát a csapadék egyenetlen eloszlása jelenti. A

város területén a belvíz és árvíz nem jelent veszélyt, köszönhetően annak, hogy a város teljes területén megoldott a csapadékvíz elvezetés, valamint folyamatos a rendszer karbantartása is. Árvíz szempontjából a város közelében található az úgynevezett „Kisdelta” és a Mályvádi árvízvédelmi szükségtározók, melyeket a Körösök megemelkedett vízállásából adódó veszély esetén használhatók. A város, annak ellenére, hogy az **első osztályú vízminőségű Fehér-Körös** mellett fekszik, vízfelhasználása mintegy kétharmad részben a felszín alatti vízkészleten alapul. A térségben **az ezer méternél mélyebb kutakból oldott ásványi anyagokban gazdag, nagy hőmérsékletű termásvíz nyerhető.**

A városban az egyes **ingatlanok** műemlékké, valamint a műemléki jelentőségű területé nyilvánításáról szóló 9/2006. (IX. 25.) OKM rendelet Gyula város területén több műemléki jelentőségű területet jelöl ki. Ez a vár, a Várfürdő, illetve a belváros magja valamint ezek környékére terjed ki. Ezen belül „műemléki környezetet” jelöl ki a rendelet a vár, a kastély és a Harruckern-téri római katolikus templom, valamint az Apor téri római katolikus templom környezetében. A városban 36 db műemlék található, illetve 1 épület ideiglenes műemléki védelem alatt áll. Gyula közigazgatási határán belül 765 régészeti lelőhely van számon tartva.

A város **146 km-nyi belterületi úthálózatának 98 %-a szilárd burkolatú** útból áll. A település lakásállománya 13.660 lakóegység. A vezetékes gázellátásba bekapcsolt háztartások számaránya 84 %, a lakások villamos energia, vezetékes ivóvíz, illetve szennyvízellátottsága közel 100%-os. A lakások javarészt magántulajdonban vannak, önkormányzati tulajdonban összesen 257 db lakás és 66 db üzlethelyiség van. A város lakóépületeit jellemzően családi házak alkotják, emellett a város több pontján kisebb-nagyobb számban megtalálhatók a 4 emeletes lakótömbök, ez kiegészül a mai kor követelményeinek megfelelő többlakásos társasházak, üzleteket is tartalmazó épületeivel. A közösségi közlekedés 2 fő nyomvonala a Várfürdő és a Vasút- Autóbusz állomás, illetve a Gyulavári-vasútállomás közötti szakaszok. A távolsági autóbusz közlekedése jó a városnak, a környező településekre sűrűn járnak buszok. A városban nagy hagyománya van a kerékpáros közlekedésnek, kerékpárút hálózata fejlett.

2.1.7. KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

Egészségügy

Gyula Város szociális és egészségügyi térképe szerint a lakosság közel 60 %-a elégedett az egészségügyi szolgáltatásokkal. A városban 13 felnőtt háziorvosi szolgálat és 7 fogászati szolgálat működik, emellett a gyermekgyógyászati ellátás is teljes körűen biztosítva van. A városban található a **Békés Megyei Képviselőtestület Pándy Kálmán Kórháza, amely kiemelt súlyponti kórház, ehhez tartozóan a tüdőkórház és a gyermekkórház is.** A vonzáskörzetbe tartozó települések (Gyula - Elek - Kétegyháza - Lőkösháza – Doboz) egészségügyi alapellátáshoz tartozó háziorvosi- központi ügyeletét a többcélú kistérségi társulás működteti.

Közigazgatás

A korábban leírtaknak megfelelően a közigazgatás terén számos megyei és térségi szintű közigazgatási intézmény működik a városban, mely korábbi megyei szerepköréből eredően maradt a városban. A közigazgatási funkciók megoszlanak Békéscsabával megyei, regionális szinten.

Szociális ellátás

A város számos szociális intézményeinek fenntartója a Gyula és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás. A **közétkeztetést** az önkormányzati tulajdonban lévő **Gyulakonyha Kft.** végzi, mely munkahelyi étkeztetést is vállal. A szociálisan rászorulóknak számára az önkormányzat 12 féle támogatást nyújt.

Oktatás, kultúra, sport

A város évszázadokon át a régió meghatározó jelentőségű iskolavárosa volt, ma is az, ezt az is alátámasztja, hogy **7 általános iskola, 6 középiskola, 1 felsőoktatási intézmény működik a városban**. Gyulán, az óvodásoktól a főiskolásokig több mint 7.000 gyerek, diák ellátása és képzése folyik 21 intézményben. Az állami általános iskolák a Gyulai Alapfokú Közoktatási Intézmény tagiskoláiként működnek, mely alapfokú művészeti iskolát és nevelési tanácsadót is működtet. A közoktatási intézmények mellett 1993-ban indult főiskolai képzéssel a város több évtizedes vágya teljesült: a városnak felsőfokú oktatási intézménye lett, mely a Pándy Kálmán Megyei Kórház szakmai bázisára épül. A Gyulai főiskola napjainkra egyetemi képzés helyszínéül szolgál. **A határ menti elhelyezkedés, az itt élő nemzetiségek és a regionális, megyei szerepkörű intézmények jelenléte színesíti oktatási feladatainkat.** Itt található az országban a román kisebbség egyetlen anyanyelven oktató gimnáziuma, az általános iskolával egy szervezeti egységben.

Kultúra területén kevés hiányosságot találhatunk a városban, ennek köszönhetően nyerte el Gyula 2008-ban a Kultúra magyar városa címet is. A 145 ezer kötetes Mogyoróssy János Könyvtár a mai kor követelményeinek is jól megfelel. Az állomány 90 %-a szabadpolcos elrendezésű, az adatszolgáltatás számítógépes. A város nemzetiségi összetételére való tekintettel a Goethe Intézet segítségével kialakított német olvasóterem és jelentős mennyiségű román nyelvű könyv áll a látogatók rendelkezésére. A Gyulai Kulturális és Rendezvényszervező Nonprofit Kft. számos gyulai rendezvény megszervezését végzi évente, a lakosság és az ide látogatók nagy örömére. A rendezvények megszervezése mellett klubok, egyesületek, valamint hangversenyek és színházi előadásoknak otthont ad.

Igen jelentős a város múzeumi hálózata. A város ékszerdobozza a mai is működő, 1840-ben alapított Reinhardt féle "Százéves Cukrászda", melynek eredeti bútorokkal, festményekkel, csillárokkal berendezett termei a múlt század közepének finom polgári miliójét idézik. A cukrászda mellett található a Ladics-ház, mely a múlt századi értelmiség otthonát bemutató polgári életmód történeti múzeum. A város legnagyobb értéke a nemrégiben felújított középkori téglavár, mely jelentős történelmi emlékhely. A Gyulai Vár a múzeumi funkció mellett 1964. óta a Gyulai Várszínház otthona is. Falai között kelt életre a magyar drámairodalom számtalan klasszikus és új termése. A vár szomszédságában található Dürer Terem időszak kiállításoknak ad otthont. A város híres szülőttének állít emléket a Kohán Képtár, melyben a Kossuth-díjas festőnek az emberi élet küzdelmét, harcát megörökítő műalkotásai láthatók. A város másik nagy szülőtte Erkel Ferenc, akinek a szülőházában a zeneköltő életútját, munkásságát végigkísérő kiállítás tekinthető meg. A régi vágóhid területén egy üzemtörténeti gyűjtemény kíséri végig a húsipar múltját és jelenét. A várostól mintegy hat kilométerre található tanyamúzeum a kisparaszti gazdaság használati eszközeit őrzi. A város nevezetesebb épületei között a volt megyeházát, a városi könyvtárat magában foglaló volt városházát, a törvényszéki palotát, az Almásy-kastélyt, a régi pandúrlaktanyát kell megemlítenünk.

A fentebb említettek felül bővebben kell szólni a Gyulai Várban 1964 óta nyaranta működő országos hírű Várszínházról, mely kellemes kikapcsolódást nyújt vendégeinek, és évről évre számos fesztivál és rendezvény színesíti a programkínálatát. A kultúra területén eldöntendő, hogy az idegenforgalom szempontjából is meghatározó kulturális kínálatát hogyan tudja a város kisebb önkormányzati áldozatvállalás mellett hatékonyabban működtetni.

Az egészséges életmódhoz és élethez szervesen kapcsolódik a sport, mely művelésére a gokarttól a fallabdáig minden lehetőség adott. Gyula városában sokszínű, gazdag sportélet folyik jelenleg is, a város célja, hogy a már meglévő, jól prosperáló részeit tovább erősítse, kiemelten támogassa a fiatalok sportolását, testmozgását, valamint a fogyatékkal élők sportját, a sport minden szegmensét minőségileg és mennyiségileg is jóval magasabb szintre emelje. A sportlétesítmények közül leglátogatottabb a Gyulai Várfürdő uszodája, valamint a városi Sportpálya és a Sportcsarnok.

Az önkormányzatunk célja, hogy a lehető legszélesebb lakossági körnek biztosítsa a rendszeres, könnyen elérhető sportolás lehetőségét és az ehhez szükséges létesítményeket. A lakosság által kedvelté váló, az egészség megőrzéséért, illetve helyreállításért, a mozgás örömeért, időtöltésként végzett sporttevékenység támogatására a város különböző szabadidősport célú helyek szükség szerinti építését, felújítását, karbantartását végzi el (játsszóterek, szabadtéri sportpályák, kerékpár utak, csónakázási lehetőségek, stb.). A nem használt, gyakran már balesetveszélyes játszótéri eszközök eltávolítása is ide tartozik, csakúgy, mint a csónakázó tó jégfelületének téli gondozása.

2.1.8. KORÁBBI IDŐSZAK FEJLESZTÉSEI

A városba érkező pályázati források jelentős változást hoztak a város életében.

A Várfürdőt érintő fejlesztések az 1999 évben indultak meg jelentős mértékben. A Széchenyi terv pályázatán megnyert támogatásból a **Várfürdő 90%-kal növelte gyógyászati kapacitását** és az üzemi főépület rekonstrukciója által európai színvonalúvá tette. 2001-ben újabb fejlesztések eredményeként a Gazdasági Minisztérium 400 milliós támogatásával, közel 1 milliárdos fejlesztés valósult meg. 2003 őszétől újabb fejlesztések vették kezdetüket a Várfürdőben, melyre 300 millió Ft támogatást sikerült a Széchenyi terv II. pályázaton nyerni. Így a Gyulai Várfürdő Kft. bővítette a téli fürdőzés lehetőségét és komplex szolgáltatásokkal várja vendégeit. 2008-tól első sorban regionális operatív program forrásaival kívánja tovább fejleszteni a többségi tulajdonos önkormányzat a Gyulai Várfürdőt, új kínálati elemek és megújult működtetési koncepció alapján.

Az EU-s források megnyílásával a megújult a belváros, 1.52 Mrd Ft-ból megvalósult Gyula város szennyvízcsatornázásának II. üteme. Az NFT keretében megnyert támogatások a helyi vállalkozások versenyképességét is növelték.

Az ÚMFT keretében, DAOP-os támogatással az Elisabeth Hotel, az Agro Hotel, az Erkel Hotel, a HOTEL AQUA, a City Boutique Hotel fejlesztése valósulhat meg versenyképes szállodákat létesítve a Várfürdő köré. DAOP-os forrásokból valósulhat meg az északi városrész rehabilitációja és az Erkel Emlékház látogatóbarát fejlesztése is.

Gyula a Békés Megyei Önkormányzattal közösen a 44. sz. főút déli elkerülő szakasza melletti területre Ipari Park cím pályázatot kíván benyújtani. Itt valósulna meg a magyar-román határon átnyúló fejlesztési pályázaton első körben továbbjutott inkubátorház is (Gyula Business Park), az aradi ipari parkkal partnerségben.

Összességében megállapítható, hogy az elvégzett fejlesztések gazdasági növekedést eredményeztek elsősorban az idegenforgalom területén a városban. A Kisökönyörjárásban tervezett fürdőfejlesztés jelentős áttörést jelenthet a város idegenforgalmában, hiszen a városban még jelenleg nem elérhető szolgáltatások is megjelennek a kínálatban.

2.2. BEFEKTETÉSRE VÁRHATÓAN HATÁST GYAKORLÓ KÜLSŐ TÉNYEZŐK ÁTTEKINTÉSE

Befektetési feltételek

Tekintettel arra, hogy Gyula határszéli város, így a stratégiában nem csak a magyarországi vállalkozások, hanem a romániai vállalkozások is szóba jöhetnek, mint potenciális betelepülők, ezzel párhuzamosan helyi cégek is nyithatnak külföld felé. Ezt figyelembe véve tartjuk fontosnak a két országban adott befektetési feltételek rövid ismertetését.

Befektetési feltételek Romániában

Románia mintegy 64 országgal - köztük Magyarországgal is - kétoldalú beruházás-védelmi és kettős adózás elkerülésére vonatkozó egyezményt kötött.

A román törvények és jogszabályok nemzeti elbánást biztosítanak a külföldi befektetőknek. Szabad belépést a romániai piacokra és lehetővé teszik a privatizációban történő részvételt. Nincs korlátozva a külföldiek részesedése (tulajdonhányada) a Romániában létrehozott cégekben, mint ahogy a külföldi befektetések elől elzárt ágazat sincs. A külföldi befektetők jogosultak teljes egészében külföldi tulajdonú cég alapítására, az adózás utáni nyereség átváltására és hazautalására. A külföldi cégek részt vehetnek a befektetés vezetésében, átadhatják szerződéses kötelezettségeiket és egyéb jogaikat más romániai, vagy külföldi befektetőknek.

A romániai cégalapítás önálló történhet teljesen külföldi tulajdonnal és vegyes –vállalatként (a vegyes-vállalatok alapítása a többször módosított 31/1990 számú és a 35/1991 számú törvények alapján történik).

A külföldi részvétellel alapítható gazdasági társaságok jogi formái:

- közkereseti társaság,
- egyszerű betéti társaság,
- részvénytársaság,
- betéti társaság,
- korlátolt felelősségű társaság,
- kereskedelmi képviselő.

Adórendszer

Adónem	Adó mértéke
Társasági adó	16%
Osztalékadó	0%-10%-16% <i>(0 %, ha a részvényes EU vagy EFTA országban bejegyzett vállalkozás, aki legalább két éve birtokolja a részvények legalább 15 %-át, 10% jogi személyek esetében, 16% magánszemélyek esetében)</i>
Jogdíjak forrásadója	10%
Kamatadó	0% <i>(2009-ben a betétek után)</i>
Árfolyam nyereségadó	0% és 16% <i>(a nem jegyzett részvények után 16%, jegyzett részvények után 0%)</i>
Személyi jövedelemadó	16%

Nyugdíj után fizetendő adó	16% (1.000 Lej felett)
Ingatlan értékesítése után fizetendő adó	2-3%
Munkaadót terhelő járulékok	29,10-33,60% (TB hozzájárulás:20,8%, e.ü. hozzájárulás: 5,2%, munkanélküliségi hozzájárulás:1%, veszélyességi alap: 0,5-4%, Munkaügyi Hivatal járuléka: 0,75%, balesetbiztosítás: 0,1-1%, betegbiztosítási alap: 0,85%, bérgarancia alap: 0,25%)
Munkavállalót terhelő járulékok	30,28% (személyi jövedelemadó: 16,5%, TB hozzájárulás: 10,5%, munkanélküliségi hozzájárulás:1%, e.ü. hozzájárulás: 5,5%)
ÁFA	19% (minden ÁFA köteles műveletre, ami nem csökkentett adóval terhelt) 9% (kulturális javak, gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök esetében, szállás), 0% (Orvosi, fogorvosi ellátás, betegápolás és szállítás Oktatás, sport, rádió, TV Banki tevékenység, biztosítás)
Helyi adózás	
Építményadó	1,5% (az épület nyilvántartási (leltári) értékéhez viszonyítva)
Telekadó	külterület esetén: 0,1-0,25 euró/ha, belterület esetén: 0,0025-0,15 euró/m ²
Építési engedély díja	0,5% (az építmény tervezett bekerülési költségéhez viszonyítva)
Látványossági adó (a cég logója utáni adó):	5-7 euró/m ²
Reklámadó	a reklám szerződés értékének 1-3%-a, vagy 25 RON/m ²
Szállodai illeték	0,5-5% (a nettó szállás-költséghez viszonyítva)
Gépjárműadó	8-120 RON (a gépjármű fajtájától és a motor henger-űrtartalmától függően)

A vállalkozások adózásában, a fejlesztést segítő főbb elemek közül az alábbi költségek az adóból teljes egészében leírhatók:

- az alkalmazottak szakmai képzésére és továbbképzésére fordított kiadások,
- marketing, piac-tanulmány, meglévő, vagy új piacokon történő megjelenés költségei, vásárokon, bemutatókon történő részvétel költségei, saját tájékoztató anyagok kiadási költségei,
- kutatási költségek, fejlesztési költségek, amelyek könyvelés szempontjából nem ismerhetők el nem tárgyi ingószáknak,
- a management, az információs rendszer tökéletesítésével kapcsolatos költségek, a minőségbiztosítási rendszer bevezetésével, fenntartásával és tökéletesítésével, valamint a tanúsítvány megszerzésével összefüggő költségek,
- a környezetvédelem költségei,
- kereskedelmi kamarák, szakszervezetek, szakmai szövetségek, belépési és tagsági díjai, fenntartásukhoz történő hozzájárulások.

A vállalkozások adózásában a következő költségek leírhatósága korlátozott:

- protokoll költségek (max: 2%)
kiküldetési költségek, a közhivataloknak megállapított összeg 2,5-szerese,
- szociális kiadások, az alkalmazottak teljes bruttó bérköltségének 2%-a, (szülési segély, halálozási segély, súlyos megbetegedés segély, bölcsődék, óvodák, munkás-szállások fenntartási költsége),
- a romlott áruk értéke, a központi hatóságok által meghatározott mértékben,
- az étkezési jegyek költsége,
- a készlet- és tartalék-képzés költsége,
- az árfolyam és a kamat-változás költsége,
- magánnyugdíj alapba történő befizetés, 400 EUR/alkalmazott/év összegig,
- önkéntes egészség-biztosítási alapba történő befizetés, 250 EUR/alkalmazott/év összegig,
- szolgálati lakások működtetésével, javításával kapcsolatos költségek,
- magánlakásban működő cégek központ javítási költségei,
- cégautók működtetésével kapcsolatos költségek.

Gyorsított amortizáció alkalmazása esetén az üzembe helyezés első évében, az amortizáció mértéke nem haladhatja meg az állóeszköz bekerülési költségének 50%-át, míg a maradék értéket, a következő években, a normál felhasználási idő figyelembe vételével kell amortizálni.

A mikro vállalkozások (1-9 alkalmazott, bevétele maximum 100 000 euró) **adójának mértéke:** 2007-ben az árbevétel 2%-a, 2008-ban 2,5%-a, 2009-ben 3%-a.

A munkaerő alkalmazásával kapcsolatos támogatások:

A munkaerő foglalkoztatás területén bármely munkaadó a következő támogatást veheti igénybe, 12 hónapon keresztül:

Alkalmazott végzettsége	támogatás mértéke
általános iskolai, vagy szakiskolai végzettségű személy, határozatlan időre történő alkalmazásakor	az országos minimális bruttó alapbér
középiskolai végzettségű személy, határozatlan időre történő alkalmazásakor	az országos minimális bruttó alapbér 1,2-szerese
felsőfokú végzettségű személy, határozatlan időre történő alkalmazásakor	az országos minimális bruttó alapbér 1,5-szerese
45 évnél idősebb személy alkalmazásakor	a mindenkori országos, bruttó alapbér, 1 év időtartamig (az alkalmazást 2 év időtartamig fenn kell tartani)

2009. január 1-től a minimálbér 600 RON (140 euró)

Befektetések Magyarországon

Külföldi állampolgár cégalapítása esetén, bizonyos esetekben kézbesítő megbízása szükséges, hogy a tag külföldi tartózkodása esetén a részére érkezett küldemények kézbesíthetők legyenek.

A külföldi részvétellel alapítható gazdasági társaságok jogi formái:

- közkereseti társaság,
- betéti társaság,
- részvénytársaság,
- közös vállalat,
- korlátolt felelősségű társaság,
- közvetlen kereskedelmi képviselő,
- fióktelephely;

Adórendszer

Adónem	Adó mértéke
Társasági adó	19% (50 millió Ft adóalapig 10% adott esetekben)
Osztalékadó	25%-35%
Általános forgalmi adó	20%
Munkavállaló által fizetett járulékok	(személyi jövedelemadó: 17% (5 millió Ft feletti éves jövedelem után, efelett 32%, nyugdíjjárulék: 9,5%, e.ü. járulék 6%, munkavállalói járulék 1,5%,
Munkáltató által fizetett járulékok	(e.ü. biztosítás: 2%, nyugdíjjárulék: 24%, munkaadói járulék: 1%, szakképzési hozzájárulás: 1,5%
Jövedéki adó	Ásványolajok, alkohol és dohányipari termékek belföldi forgalmazása és importálása után fizetendő. Mértéke eltérő.
Helyi adók	
Iparüzési adó	2% (Amennyiben a végzett tevékenység időtartama az adóéven belül a 30-180 napig terjed, az adó mértéke 3000Ft/nap)
Ingtalanadó	300 Ft/m ² /év (kereskedelmi üzlethelyiség és kereskedelmi szálláshelyek esetén) 3.000 Ft/év (összkomfortos, komfortos lakások)
Gépjárműadó	120 Ft/kW-300 Ft/kW (a gépjármű korától függően)
Vállalalkozók kommunális adója	2000 Ft/év
Idegenforgalmi adó	380 Ft
Építési engedély díja	Lakások esetében: 20.000 Ft (250 m ² alapterületig, a 250 m ² -nél nagyobb hasznos alapterületű önálló rendeltetési egységenként 100 000 Ft) Egyéb épületek esetében: 10.000 Ft (az építési tevékenységgel érintett hasznos alapterület minden megkezdett 100 m ² -ként, efelett minden megkezdett 200 m ² -ként 10.000 Ft)

A munkaerő alkalmazásával kapcsolatos támogatások:

START KÁRTYA

Jogosultja: az a pályakezdő fiatal, aki

- a 25. életévét, felsőfokú végzettség esetén a 30. életévét nem töltötte be, **és**
- tanulmányait befejezte, vagy megszakította, **és**
- a tanulmányai befejezését követően először létesít foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt, vagy ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyt.

A kedvezmény mértéke:

- az első évben: a munkáltató a havi bruttó kereset 10%-át fizeti meg járulékként (a kedvezmény a bruttó kereset 17%-a),
- a második évben: a munkáltató a havi bruttó kereset 20%-át fizeti be járulékként (a kedvezmény a bruttó kereset 7%-a),
- és 2 évig nem kell fizetnie a tételes egészségügyi hozzájárulást (jelenleg 1950 forint havonta).

START PLUSZ

Jogosultja: az a személy, aki

- a gyermekgondozási segély (gyes), gyermekgondozási díj (gyed), gyermeknevelési támogatás (gyet), ápolási díj folyósításának megszűnését követő egy éven (365 napon) belül kíván foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesíteni, **vagy**
 - a gyermek 1 éves korának betöltése után, a gyes folyósítása mellett kíván munkát vállalni, feltéve, hogy a GYES, GYED, GYET, családtag ápolásának időszakára igénybevett fizetés nélküli szabadság, illetve távollét alatt megszünt a munkaviszonya, nincs (vagy a gyes folyósítása előtt sem volt) munkáltatója. **vagy**
- tartósan álláskereső (aki az utóbbi 16 hónap során 12 hónapig - pályakezdő esetén az utóbbi 8 hónap során 6 hónapig - a munkaügyi kirendeltség nyilvántartásában álláskeresőként szerepel).

A kedvezmény mértéke:

- A foglalkoztatás első évében a munkáltatót terhelő 29%-os társadalombiztosítási járulék és a 3%-os munkaadói járulék helyett, meghatározott keresethatárig, havonta a bruttó kereset 15%-át kell közteherként megfizetni, míg
- a foglalkoztatás második évében a bruttó kereset 25%-át kell közteherként leróni
- A kártya érvényességi ideje alatt a munkáltató mentesül a tételes egészségügyi hozzájárulás fizetése alól

START EXTRA

Jogosultja:

- az a **tartósan álláskereső**, aki az igénylés időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként volt nyilvántartva és **az 50. életévét betöltötte**
- az a **tartósan álláskereső**, aki az igénylés időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként volt nyilvántartva és életkorra való tekintet nélkül **legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik**

- A rendelkezésre állási támogatásra jogosult álláskereső, akit az igénylés időpontjában az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart, és rendelkezésre állási támogatásban részesül.

A kedvezmény mértéke:

- A foglalkoztatónak az első évben nincs járulékfizetési kötelezettsége a foglalkoztatás második évében 29%-os társadalom-biztosítási járulék és a 3%-os munkaadói járulék helyett, meghatározott keresethatárig, havonta a bruttó kereset 15%-át kell közteherként megfizetni
- A kártya érvényességi ideje alatt a munkáltató mentesül a tételes egészségügyi hozzájárulás fizetése

A START PLUSZ és a START EXTRA kártya esetében a járulékkedvezmény a mindenkor minimálbér legfeljebb kétszeresének megfelelő bruttó bér után érvényesíthető. A munkáltató természetesen a mindenkor minimálbér kétszeresét meghaladó bruttó bért is fizethet munkavállalójának, azonban a minimálbér kétszeresét meghaladó kereset feletti rész után a munkáltató az általános szabályok szerint köteles a járulékot megfizetni.

A befektetésekre hatást gyakorló dokumentumok a stratégia elkészítésénél

Az új munkahelyek teremtése, a gazdasági növekedés biztosítása, az európai célokhoz igazodva, átfogó célként jelenik meg az Új Magyarország Fejlesztési Tervben is, amelyben a célokhoz kapcsolódó 1. számú prioritás a gazdaságfejlesztés. A stratégia elkészítésekor áttekintettük továbbá az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció, Új Magyarország Vidékfejlesztési Program, Országos Területfejlesztési Koncepció, a Dél-alföldi Régió Területfejlesztési koncepciója, a Dél – Alföldi Régió Stratégiai Programja, a Dél-alföldi Turizmusfejlesztési Stratégia, a Közép-Békési Centrum Stratégia, a Gyula és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás Cselekvési terve, és Békés Megye Területfejlesztési Koncepciója releváns fejezeteit is.

A sikeres területfejlesztés pozitív befolyással bír a befektetés ösztönzési stratégiára. Az OTK stratégiája a területi kiegyenlítődés, a régiók, megyék, a főváros és a vidék, a községek és a városok közötti különbségek csökkentése, a térségek és települések autonóm fejlődési lehetőségeinek megteremtése és kihasználása, a tudás-alapú, innovatív fejlődés feltételeinek megteremtése, az ország egészének felzárkózása az Európai Unió átlagához, az erőforrások fenntartható hasznosításának biztosítása (Göteborgi irányelvek).

A termálvíz kincs integrált térségi hasznosítása a területfejlesztési politika országosan kiemelt célja. Meghatározó cél az ország jelenlegi és potenciális termál- és gyógyüdülő helyeinek minőségi stratégiák és a kínálat differenciálása mentén történő, integrált, térségileg és országosan összehangolt turisztikai fejlesztése. Tekintettel arra, hogy Gyula különösen gazdag termálvíz erőforrás tekintetében, figyelemre méltó az OTK célok között hangsúlyos termálvíz-kincs térségi hasznosítása.

A külső dokumentumok mellett áttekintésre kerültek a város belső dokumentumai is. Ezek: Gyula Város stratégiája, a 2008-ban íródott Integrált Városfejlesztési Stratégia, Gyula Város Idegenforgalmi Koncepciója, Gyula város marketing terve, Gyula város 2010-ig szóló idegenforgalmi koncepciója.

A külső dokumentumokban szereplő kiemelt fejlesztések Gyula és vonzáskörzete fejlődésére lényegi hatást tudnak gyakorolni. Ezen fejlesztések jelentős részét azonban jelenleg továbbfejlesztésre és átdolgozásra javasolta az NFÜ. A vasúti megközelíthetőség javítását szolgáló Budapest-Lőkösháza közötti vasútfejlesztés megvalósulásával, emellett az M47 fejlesztésével,

valamint a környező településeket érintő 4235.j. út (Okány-Véztő), 4236.j. út (Zsadány-Okány), 4429.j. út (Kevermes- Medgyesegyháza-Orosháza) a közúti elérhetőség is javulhat. Ugyancsak fontos Gyula esetében az országos célok között szereplő, a határ-menti területek fejlesztése és határon átnyúló térségi együttműködésük erősítése. Cél a határon átnyúló vonzáskörzeti kapcsolatok újjáélesztése, kialakítása, illetve közös befektetés-ösztönzés, gazdaságfejlesztés, összehangolt turisztikai termékrendszer létrehozása. A regionális tervezés során a készítőik mindezeket figyelembe vették, regionális tervek azokra épülnek. Egységes, rendszerszemléletű kapcsolat fűzi az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióhoz, Országos Területfejlesztési Konceptió céljaihoz és az Új Magyarország Fejlesztési Terv prioritási tengelyeihez, melyek a dél – alföldi régió fejlesztési irányaként a versenyképesség növelését, a vidéki térségek felzárkóztatását és az örökségvédelmet jelölték meg.

Az Országgyűlés által elfogadottak szerint szükséges:

A termál- és gyógy turisztikai helyszínek összehangolt turisztikai fejlesztése. Ennek során az érintett területek komplex egészség- és gyógy turizmus fejlesztési programjainak és kiemelt projektjeinek a támogatása, tematikus gyógyfürdők fejlesztése, gyógy- és termálfürdők felújítása és szolgáltatás-fejlesztése, feltárt termálvízkinccs egészség- és gyógy turisztikai hasznosításának elősegítése, térségileg összehangolt marketing, értékesítési és információs tevékenységek és humánerőforrás fejlesztési programok fejlesztése.

Kiemelt, országos jelentőségű cél a határ menti területek együttműködésének erősítése, amely cél érdekében szükséges – többek között – a határon átnyúló összehangolt turisztikai termékrendszer kialakítása; illetve közös befektetés-ösztönzés, gazdaságfejlesztés; a munkaerő piaci és a képzési rendszerek összehangolása.

A turisztikai vonzerőre épített, helyi adottságokat figyelembe vevő fejlesztések mind gazdasági, mind társadalmi vonatkozásban különösen fontos területek a régió számára. Az egészségturizmushoz kapcsolódóan a program kiemelten kezeli a wellness központok kialakítását (Dél-Alföld Spa), néhány nagy fürdő nemzetközi szintre hozását, helyi és térségi jelentőségű fürdők minőségének javítását, felzárkóztatását, speciális (gyógy és wellness profilú) szálláslehetőségek minőségi fejlesztését.

2.3. BEFEKTETÉSI DÖNTÉSEK AKTUÁLIS TRENDJEI, VÁRHATÓ ÁTFOGÓ HATÁSAI

Aktuális befektetési trendek Magyarországon

Világgazdasági válság hatása az FDI-ra

- 4.3%-os GDP csökkenés 2009-ben és kétszámjegyű munkanélküliség 2010-ben az OECD országaiban (*OECD InterimEconomicOutlook, 2009. március*)
- Zöldmezős beruházások kb. 20%-os csökkenése várható a világgazdaságban 2009-ben (*IrNemzeti Bank*)

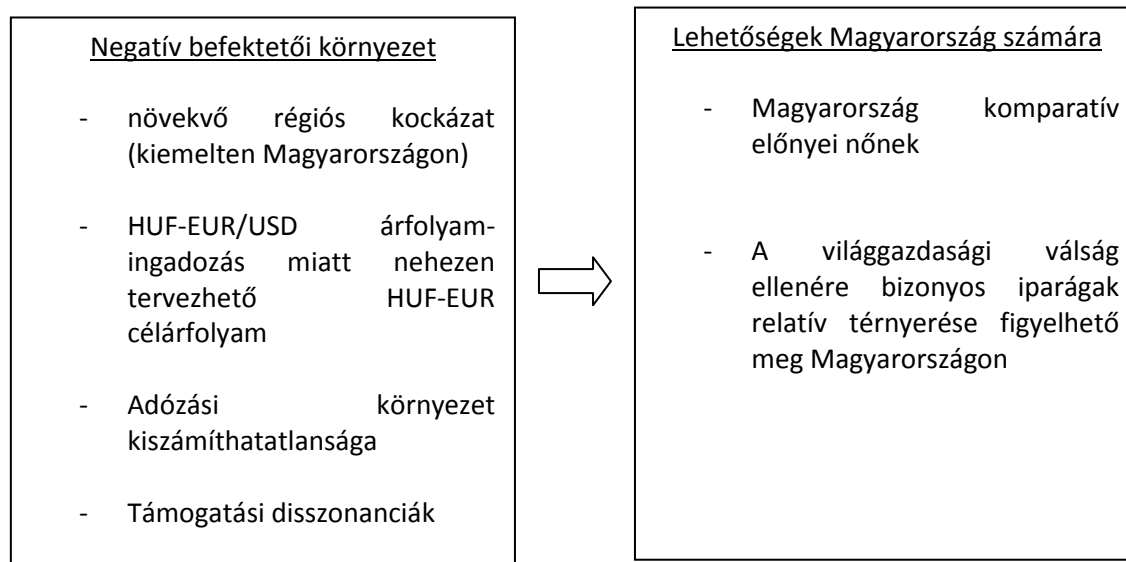
Recesszió várható hatása a FDI-ra

- Külföldi működőtőke beáramlás korlátozása, egyes befektetői csoportok diszkriminációja: egyelőre atipikus
- Külföldi befektetők diszkriminációja nemzeti (hazai) tulajdonú vállalkozásokkal szemben (pl. állami mentőcsomagok, „vásárolj hazait” programok, stb.): megjelent
- Nemzeti (hazai) tulajdonú vállalkozásokban megnövekedett állami (pénzügyi vagy tulajdonosi) szerepvállalás: egyelőre nem mérhető

Visszaeső beruházási volumen, korlátozott növekedés

- 2007. utolsó negyedéve óta csökkenő beruházási volumen (*KSH Statisztikai tükör, III. évf. 45. 2009. március 27.*)
- 2008-ban az összes beruházás volumene 3%-kal csökkent 2007-hez képest
- Összes beruházás 2/3-át három ágazat (feldolgozóipar, szállítás, ingatlan) valósítja meg
- Az egyes gazdasági ágazatok közül csak a kereskedelemben növekedtek a beruházási ráfordítások és a beruházási volumen 2008-ban

A romló nemzetközi befektetői környezet és a régióval szembeni befektetői bizalomcsökkenés ellenére bizonyos iparágakban FDI várható

Magyarország mind a tudásalapú, mind a feldolgozóipari beruházások területén vonzó beruházási célpontnak számít

Jelenleg erős FDI iparágak/szektorok

- Feldolgozóipar (egyres területek)
 - Gyártásáthelyezés
 - Gyártáscentralizáció
- SSC bővítések/tevékenység áthelyezések
 - Költségcsökkentés
 - Tevékenység-racionalizáció
- K+F fejlesztések
 - Vállalati K+F tevékenység anticiklikus
 - Kutatási együttműködések, bérkutatások erősödése
- Kiskereskedelmi láncok terjeszkedése
 - Fogyasztói szokások áttrendeződése
 - Piacszerzés

Az adókedvezmények és pályázati-támogatási lehetőségek nem segítik megfelelően a befektetés-ösztönzést

- Adókedvezmények jövője kérdéses
- Felmerült a K+F adókedvezmények megszüntetése, szűkítésük tervezett
 - Ellentétes folyamat más országokkal (pl. Nagy-Britannia)
 - Ellentmond a húzóágazati stratégiának

- Értelmetlenné teszi a K+F pályázati támogatásokat
- Pályázati-támogatási rendszer nem reagált megfelelően a válságra
 - „klasszikus” gazdaságfejlesztési pályázatok (211C, 121C, 213) masszívan alulpályáztak –kb. 2,5 milliárd HUF támogatási igény 25 milliárd HUF keret
 - Átallokálás KKV pályázatokra a feltételek megfelelő módosítása helyett
 - munkahelyteremtő hatás
 - Módosítandó feltételek (pl. nem rezidens után nem jár támogatás, külföldi partner/kapcsolódó vállalkozás beszámolójának használata, stb.)

A Befektetői döntések gazdaságossági megfontolásai

Üzleti környezet: jogszabályi háttér, önkormányzati rendszer, befektetőbarát intézkedések, adózási rendszer, pénzügyi támogatások, gazdasági és érdekvédelmi szervezetek érdekképviselője, beszállítói háttér.

Piac: potenciális vásárlók és a konkurencia jelenléte, szállítási célponttól való távolságok, ehhez szükséges idő és anyagi ráfordítások, helyi piacvédelmi korlátozások.

Infrastruktúra: iparterületek és telephelyek rendelkezésre állása, kommunikációs infrastruktúra, közlekedési infrastruktúra, energiaellátottság.

Munkaerő: rendelkezésre álló munkaerő létszáma, képzettsége, bérszínvonala, mobilitása, termelékenység, motiváltsága, munkaerő-piaci jogszabályok.

Letelepedés és működés költségei: cégalapítás költségei és egyéb adminisztratív költségek, pénzügyi rendszer hatékonysága, hitellehetőségek, helyi önkormányzatok fejlesztéshez való hozzáállása és támogatása, állami és egyéb beruházást ösztönző támogatások, helyben biztosított támogatások.

Befektetői döntések legfontosabb mérföldkövei

1. Befektetés helyszínének kiválasztása;
2. Potenciális befektetési helyszínének bejárása;
3. Gazdaságossági elemzések készítése, összehasonlítása;
4. Helyi adottságok, külső erőforrások átfogó vizsgálata helyszíni tárgyalások lefolytatása;
5. A befektetési projekt finanszírozásának kidolgozása és véglegesítése;
6. Befektetés helyszínének kiválasztása, döntés meghozatala;
7. Szerződések és egyéb megállapodások megkötése (pl. munkaerő közvetítés és képzési együttműködések), telephelyvásárlás/bérlés lebonyolítása;
8. Építési tevékenységek előkészítése, tervezés, engedélyeztetési eljárások, illetve a leendő munkaerő felvétele, az át- és továbbképzések elindítása;
9. Termeléshez szükséges kivitelezési munkák elvégzése, az irodák, üzemépületek és egyéb termelő és/vagy szolgáltató infrastruktúra átadása;
10. Termelőtevékenység/szolgáltatás elindítása.

2.4. SWOT ELEMZÉS

Erősségek	Gyengeségek
értékes termálvízkincs, természeti és üdülési értéket képviselő felszíni vizek - folyók, holtágak, tavak	a termelés alacsony kibocsátási szintje és alacsony hozzáadott értéke
100%-os csatornázottság, szelektív hulladékgyűjtés	kevés a nagyobb foglalkoztatást jelentő, tőkeerős, innováció-orientált, fejlett technológiát alkalmazó, beszállítói hálózatot működtető közép- és nagyszervezetek száma, elaprózódott vállalkezési szerkezet
országos összehasonlításban jelentős, nemzetközileg is versenyképesé tehető élelmiszergazdaság (Gyulai Húskombinát Rt.), a helyi termelési hagyományokra támaszkodó mezőgazdasági termelés (zöldség- és virágkertészet), neves tájtermékek (gyulai kolbász, bioélelmiszerek)	a gazdaság valamennyi ágára jellemző a megújulást késleltető tőkehiány, a helyi tőkemozgósítások elégtelensége (az alacsony nyereség miatt kicsi a visszaforgatás, illetve a településen kívüli tulajdonosok kivonják a nyereséget a városból)
jelentős termelési hagyományokkal, szakmai kultúrával rendelkező ipari ágazatok (nyomda-, fa-, fém- és bútortipar)	a gyenge tőkevonzó képesség (alacsony a befektetői érdeklődés, illetve korlátozott a pályázati önrész-vállalás lehetősége), a külföldi befektetők alacsony jelenléte
megyei vagy azt meghaladó feladatkörű megyei, illetve országos fenntartású intézmények (bíróóság, ügyészség, környezetvédelmi-, illetve vízügyi hatóság, fogyatékos ellátás, stb.)	közlekedési peremhelyzet
korszerű, az EU kritériumok szerint a schengeni határ áru- és üzleti fogalmának bonyolítására újjáépített, nagy teher- és személygépjármű forgalom lebonyolítására és a kapcsolódó vám- és egyéb ügyintézésre alkalmas határátkelő	természetes népességfogyás és elvándorlás
jól működő helyi média növekvő térségi szerepkörrel (a Gyula TV adásai a megye / régió több városában és az interneten is elérhető)	gyenge népességmegtartó képesség
képzett, olcsó, nagyszámú, átképzésre többnyire alkalmas munkaerő	csökkent a mezőgazdaság súlya
sokrétű, egymást kiegészítő idegenforgalmi vonzerő	a természeti erőforrások, az idegenforgalmi vonzerőt jelentő adottságok és lehetőségek (történelmi múlt, kulturális hagyományok, épületek, építmények) kihasználása, kihasználtsága nem minden esetben megfelelő
hagyományokkal bíró iskolaváros: sokrétű, színes kínálattal rendelkező alap és középfokú iskolarendszer, egyetemi képzés	
a város idegenforgalmi elkötelezettsége	
Lehetőségek	Veszélyek
a Közép-Békési Centrum szerepének erősödése a gazdasági és kulturális együttműködésben	a szomszédos, illetve a megyén belüli - többnyire gyenge térszervező erejű - városokkal való rivalizálás a hatékony együttműködés helyett

fejlesztési források kihasználásának lehetősége	Közúti elérhetőség továbbra sem javul
Románia uniós tagsága	Romániával szembeni versenyhátrányok felerősödnek
a város határ menti fekvésének felértékelődése: fontos határátkelőhely Bukarest illetve a Balkán irányába, schengeni határ, fokozódó tranzitjelleg, bevásárló turizmus, erősödő határon túli együttműködés	vállalkozások tőkeszegénysége tartós marad
tovább növekvő kereslet a megyei kórházra épülő gyógyturizmus iránt - az EU-csatlakozást követően az ország megnyílt a többi ország betegbiztosítása felé, illetve a német egészségbiztosítás most vonul ki a gyógyvizes kezelések finanszírozásából, mindkettő a kedvezőbb árú magyar gyógyászati, gyógyturisztikai tevékenység felé tolhatja el a keresletet	elvándorló értelmiségiek
változnak az üdülési, szabadságotlasi szokások (nő az igény a belföldi „hosszú-hétvégés” programokra, s köztük a kulturális turizmus kínálata iránt), növekszik az egészségesség (a wellness és a fitness) iránti igény, nő a családosi üdülés igénye	pályázati források elmaradása
konferenciaturizmus és a sportturizmus résztvevői kevésbé érzékenyek az árakra, a szezonálításra, így ennek esetén nagyobb bevételi lehetőséggel lehet számolni, ugyanakkor növekszik a város ismertsége is, ami nemzetközi részvételi programok, versenyek rendezését teszi lehetővé	

2.5. MEGCÉLZOTT BEFEKTETŐI SZEGMENSEK AZONOSÍTÁSA, KIVÁLASZTÁSA

A befektetés-ösztönzési stratégiában felállított célok megfogalmazásához először szükség volt a potenciális befektetői csoportok meghatározására. Ehhez figyelembe vettük valamennyi gazdasági szektort és azok illeszkedését a város gazdasági struktúrájához, hagyományaihoz, a jelenlegi erőforrásaihoz és lehetőségeihez (helyzetértékelés és SWOT alapján). Ezeket a megfogalmazott célokat természetesen összhangba kellett hoznunk a város középtávú fejlesztési célkitűzéseivel is.

Gyula város jövőbeni alapcélja a város rekreációs és idegenforgalmi jellegének megőrzése és továbbfejlesztése, egy ezt erősítő egységes arculat - városkép, gazdaság szerkezet, életminőség és -színvonal – kialakítása és fenntartása, a kulturális és természeti értékek jobb kiaknázása megőrzése, a „gyulaiság” erősítése. Ezen célnak megfelelően elsősorban olyan befektetőket várunk a városba, akik a kitűzött cél eléréséhez hozzá tudnak járulni.

Célcsoportnak elsősorban az egészséges életmódhoz, egészségiparhoz kapcsolódó befektetéseket tudjuk nevesíteni, melyek már javarészt hagyományokkal rendelkeznek a térségben, hiszen ezekre épül a jelenlegi képzési rendszer, illetve a vállalati és szolgáltatói infrastruktúra nagy része is.

A mezőgazdaság területén:

- *versenyképes (egészséges, biztonságos) élelmiszer előállítás*
- *magas biológia értékű, garantált bioélelmiszerek*

- *nem élelmiszer célú növénytermesztés (bioenergia előállítás)*
- *korszerű erdő- és vadgazdálkodás*

Az ipar területén:

- *Bioélelmiszer előállítás*
- *Termálvíz, geotermikus energia és biomassza hasznosítás*
- *Napenergia, geotermikus energia hasznosítás*
- *Turizmust kiszolgáló ipari létesítmények letelepedése*
- *K+F tevékenységek az egészségipar, megújuló energia területén*

A szolgáltatások területén:

- *Egészségturisztikai szolgáltatások (prevenció, kuráció, rehabilitáció)*
- *A Kis-ökörrjárásban létesítendő turisztikai fejlesztéshez kapcsolódó szolgáltatások*
- *A térségi TDM-hez kapcsolódó szolgáltatások*

2.6. VERSENYTÁRSELEMZÉS

Gyula lehetséges versenytársai a befektetők elérésében elsősorban azok a települések, amelyek termálvíz, gyógyvíz tekintetében gazdagok, és azok köré fejlett infrastruktúra épült. A következőkben belföldi és külföldi versenytársak kerülnek áttekintésre.

Az egészségturizmus két legfontosabb eleme a gyógyturizmus (rekreáció, kuráció, rehabilitáció) és a wellness-turizmus. Általánosan ide sorolják még a fitness-turizmust (amely a wellnessnél aktívabb, sportosabb tevékenységek, hasonló céllal), és a gyakorlatban hazánkban ide sorolható az idényjellegű, vegyes célú „strandturizmus”. Az elmúlt évtizedek domináns nemzetközi trendje a wellness, de más tiszta arculatú fürdők is sikeresek.

Releváns gyógy- és termálfürdők áttekintése

Külföldi versenytársak elemzése során elsősorban a romániai fürdőkre kell figyelmet fordítanunk. Románia kiváló adottságokkal rendelkezik, fürdőmúltja jelentős. 1300 bejegyzett gyógyforrás is bizonyítja, hogy a gyógyturizmusnak fontos szerepe van/lesz az ország gazdaságában. A román turizmus növekedését figyelve megállapítható az ország igen előkelő helyet fog elfoglalni a turizmus tőkeberuházások területén.

Gyula tágabb vonzáskörzetében található gyógyfürdők elemzése

Baile Herculane (Herkulesfürdő) Európa legrégebb ismert fürdője, vizének gyógyerejét már a rómaiak is ismerték és használták. Az egykoron virágzó fürdőélettel büszkélkedő település az Osztrák – Magyar Monarchia egyik leghíresebb és legszebb fürdőhelye volt. A fürdőhely kifejlődéséhez hozzájárult a térség kitűnő ionizált levegője, amely megfelel 3000 méteres magasságnak. A település az elmúlt években jelentős fejlődésen ment keresztül, ezért versenytársa lehet Gyulának a közeljövőben.

A **Lippafüredi** fürdő Aradtól 30 kilométerre található. A fürdőtelepen egy szépen karbantartott ásványvizes strand üzemel. A medencék vizének melegítését napkollektorok segítségével oldják meg. Néhány évvel ezelőtt azt lehetett hinni, hogy a fürdő teljesen az enyészeté lesz, viszont tulajdonosváltások, külföldi hitelekre benyújtott és megnyert pályázatok után végül sikerült megmenteni az egykori híres gyógyfürdőt és üdülőt. A munkálatok eredményeképpen medencék, kereskedelmi és vendéglátó egységek, valamint egy kemping is elkészült. És ezzel még nincs vége Lippafüred felújításának, hiszen több egykori szálloda, valamint a kádfürdő felújítására is sor kerül.

Mennyháza Románia nyugati részén (Arad megyében), a Mennyháza nevű folyó mentén helyezkedik el. A fürdőt már a török időkben ismerték, de csak 1891 után épült ki. 25-32 Celsius fokos termálvizes strandja egész évben működik. Szénsavban gazdag forrása mozgásszervi, idegrendszeri bántalmak és női betegségek gyógyítására alkalmas. Gyógyítás terén az ásványvizes medencében lévő meleg vízben elektroterápiás, hidroterápiás és kinetoterápiás kezeléseket végeznek, ezen kívül a fedett és szabadtéri medencékben, hideg vízű ásványvizes fürdéshez a lehetőségek adóttak.

Félicfürdő Nagyváradtól néhány kilométerre található. Félicfürdő 20-48 fokos termál- és ásványvizei gyulladásszerű reumás megbetegedések, nőgyógyászati panaszok, valamint emésztéssel és tápanyag feldolgozással összefüggő belgyógyászati betegségek orvoslására alkalmasak. A fürdő területén, a termáliszapon, valamint a nyitott, téliesíthető termálmedencéken kívül számos szórakozási lehetőség várja az érdeklődőket. Gyógyászati részlege számos szolgáltatást nyújt évi 50.000 gyógyulni vágyó számára. Emellett Nagyváradtól szintén dél felé található Püspökfürdő (Május 1 fürdő), amely elsősorban strand, a belvárosi vízparti fürdőben azonban élményfürdő is létesült, és már 4 csillagos szálloda is tartozik hozzá.

Ezen környező romániai települések fejlődésükkel konkurenciát jelentenek a Gyulán működő turizmus, illetve a turisztikai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásoknak. Emellett fontos megemlíteni a Dél-alföld jelentősebb fürdőit is.

Cserkeszőlő kedvező fekvése, az M5-ös autópálya közelsége miatt nagy előnyt élvez. Az 1943-ban olajfúrás kapcsán 2300 méter mélyről feltörő 82 Celsius fokos Cserke „kincse” gyógyvíz mozgásszervi, krónikus degeneratív gerinc és ízületi betegségek, csonttritkulás, ortopédiai műtétek, balesetek utáni rehabilitáció esetén jótékony hatással bír. Ezen felül nőgyógyászati betegségek esetén, meddőség bizonyos formáinál, inhaláció formájában egyes asztmás eseteknél, orrmelléküreg gyulladásban jótékony idegnyugtató hatással bír. A gyógy- és strandfürdőjében élménymedencék is találhatóak. Emellett működik a gyógyvízhez kapcsolódó gyógyászati központ. A településen az ide látogatók kényelmét számos színvonalas szálláshely szolgálja.

Makó térsége közlekedési és logisztikai szempontból a régió kiemelkedő bázisa, a Duna-Körös-Maros-Tisza Euroregionális (magyar- román-jugoszláv) határ menti együttműködés központi nagyvárosait (Szeged- Arad-Temesvár) összekötő utak csomópontjában fekszik. A városban 41°C-os alkáli hidrogén karbonátos hévíz tör fel 993 méter mélyből. 1961-ben a marosi iszapot hivatalosan is gyógyiszappá nyilvánították. A folyó kincse - a városban feltörő hévízzel egyetemben - igen hatásos mozgásszervi reumás betegségek kezelésére. A termálvizet gyógyvízzé nyilvánították. A Makói Termál- és Gyógyfürdő 1991-ben körzeti gyógyfürdő státuszt kapott. 2008-tól több milliárd forintos fürdőfejlesztést hajtanak végre.

Hajdúszoboszló Debrecentől 21 km-re fekvő alföldi város, Hajdú-Bihar megye Hajdúszoboszlói kistérségének központja. Magyarország egyik legnagyobb termálvízű fürdőhelye. 1091 méter mélységből 73 °C-os furcsa illatú (kénes és jódos) termálvíz tör föl, mely különféle ízületi bántalmakban szenvedő, derékfájós embereknek csodás megkönnyebbülést okoz. Az elmúlt években végrehajtott fejlesztések révén nagy forgalmú, közkedvelt fürdő.

Gyopárosfürdő „az Alföld gyöngye”-ként ismert üdülőhely Békés megyében, Orosháza központjától 3 kilométerre, természetvédelmi területen, a Gyopáros-tó partján található. A természetes alkáli-hidrogénkarbonátos víz, különböző mozgásszervi, gyulladásszerű, reumatikus és ízületi bántalmak, nőgyógyászati panaszok gyógyítására, valamint balesetek, műtétek utáni rehabilitációra alkalmas.

2.7. ÖSSZEGRÉS

A helyzetelemzés alapján megállapíthatjuk, hogy Gyulának minden adottsága megvan ahhoz, hogy a fejlesztési stratégiájában megfogalmazott célokat elérje. Ennek érdekében végzett fejlesztések, beruházások **növelik a város tökevonó képességét**, ezáltal nő a lakosság életszínvonala, amely kihat a város vonzáskörzetére is. A jövőben folytatni kell a **turisztikai attrakciók fejlesztését**, tovább kell folytatni a turisták komfortérzetének növelését szolgáló beruházásokat, valamint erősíteni szükséges a **határmentiségből adódó kulcslehetőségét** ezeken a területeken. Emellett a Megyei Kórházra és az egyetemi képzésre alapozva a gyulai gyógyvíz gyógyító hatását bizonyíthatóan igazolni kell, ennek érdekében beindulhat a K+F tevékenység a városban. Ezek megvalósulásával, a **város versenytársaival fel tudja venni a versenyt a befektetők iránti versenyben**.

3. A befektetés-ösztönzési célrendszer

Új beruházások érdekében mindenféleképpen **szükség van aktív befektetés-ösztönzési akciókra**. Ezen keresztül ugyanis eljuttathatók a befektetői célcsoportokhoz a város által kínált befektetési lehetőségek, ajánlatok, kedvezmények, lehetőségek, melyek birtokában a potenciális beruházók nagyobb eséllyel döntenek a városban való letelepedés mellett.

A befektetés-ösztönzési akciókat két célcsoportra célszerű osztani.

Az első célcsoportot azok a **potenciális befektetők** alkotják, melyek nem kifejezetten a város fő attrakciójára, a turizmusra épülő vállalkozással telepednek meg, viszont a határ közelségét kihasználva ideális környezetet biztosít nekik a város. A helyben előállított termékeket nagy részét nem helyben értékesítik, esetleg az EU piacára exportálják áruikat, így raktárbázisokat, termelő kapacitásokat telepíthetnek az övezetbe. A célcsoportot közvetítő szervezeteken, rendezvényeken és üzleti találkozókra keresztül lehet tájékoztatni az övezet befektetési lehetőségeiről.

A másik célcsoportot **azok a vállalkozások alkotják, amelyek az előállított terméküket, vagy kínált szolgáltatásukat helyben értékesítik**. Ezen vállalatok megkeresése célzottan történik. Ebben az esetben a városnak elő kell segítenie, hogy ezek a vállalkozások a feldolgozási folyamat egyes részeit is a város vonzáskörzetébe telepítsék.

A befektetés-ösztönzés mellett nagyon fontos a város befektetői környezetének javítása, aminek érdekében a város a következőket teheti:

- A városnak a **középfokú oktatási rendszerét** továbbra is a beruházók igényeihez kell alakítania. A felmért igényeket a város vonzáskörzetébe tartozó iskolákkal is meg kell osztani, nem csak városi, hanem térségi szinten kell gondolkodni.
- Nagyon fontos bemutatni a beruházó számára, hogy a város széles együttműködésben dolgozik oktatási intézményekkel, egyetemekkel, nyelvviskolákkal, közműszolgáltatókkal, fejlesztési intézményekkel. Ez a **széles oktatási partnerség** záloga annak, hogy a projekt gördülékenyen meg tudjon valósulni egy adott településen.
- A meglévő és jól működő turisztikai kínálat bemutatására, **marketingjére** folyamatos hangsúlyt kell továbbra is fektetni.
- Rendszeres konzultációt kell folytatnia a városnak a **közműszolgáltatókkal**, a közműszolgáltatók terveit össze kell hangolni a városfejlesztési tervekkel. Fontos tudniuk arról, hogy az egyes fejlesztések hol fognak megvalósulni, illetve ott milyen közműigények fognak jelentkezni. Az egyeztetés azért is fontos, hogy optimalizálni lehessen a területek közművel való ellátásának idő- és költségigényét.

- Az országos támogatási rendszer mellett fontos a **helyi támogatási rendszer** kiépítése is (pályázati vagy helyi rendelet formájában).
- Egy, vagy több olyan személy kijelölése az önkormányzat részéről, aki a beruházókkal napi kapcsolatot tart fenn és segíti az engedélyezési eljárástól kezdve a megvalósulásig a letelepedni kívánó cégeket. Ez legyen egy néhány fős csapat, aki a befektetési érdeklődéseket koordinálja (műszaki szakember, döntéshozó, tárgyalóképes angol nyelvtudással rendelkező munkatárs).

Az önkormányzatnak a beruházó szemszögéből is kell gondolkodnia, ezért fontos megfogalmazni azokat a pontokat, melyek felmerülnek egy beruházás kapcsán és döntési szempontok lehetnek:

- **Meglévő telephely előkészítettsége** (építési engedély megléte, telekmegosztás/rendezett tulajdoni viszonyok, szennyezés hiánya/kármentesítés, ha kell)
- Vissza nem térítendő, illetve visszatérítendő **kormányzati támogatások mértéke** (lobby fontossága)
- **Normál üzletmenet költsége, rugalmassága** (beruházási és működési költségek mértéke fontos)
- **Energiaköltségek** (erre túl sok ráhatásunk nincsen, országos versenyképességi tétel)
- **Önkormányzati támogatás/kapcsolatok, együttműködési lehetőségek**

Össze kell gyűjtenünk a befektetői kérdéscsoportok alapján a városról azokat az információkat, melyek minden bizonnyal érdekelhetnek egy befektetőt:

- **általános információk a településről** (elhelyezkedés, térkép, elérhető szolgáltatások, hagyományos iparágak, jelentősebb cégek, erősségek/előnyök felsorolása, jövőbeli elképzelések);
- **általános információk a déli iparterületről** (méret, bővíthetőség, építési szabályok, szabad területek, betelepült cégek, igénybe vehető szolgáltatások, bérelhető területek, épületek);
- az iparterületek **megközelíthetősége** (autópályától, vasútállomástól, reptértől, való távolság, térképek);
- **közművesítés** (szolgáltatók, akikkel tárgyalni kell, rendelkezésre álló szabad kapacitások és bővíthetőség, fejlesztési költségek, díjak);
- **környezeti adatok** (talaj-, víz-, levegőszennyezettség, környezetvédelmi korlátozások);
- **árak** (föld/épület vételár, bérleti díj);
- **helyi adók;**
- **munkaerő piaci jellemzők** (munkanélküliségre, képzettségre vonatkozó adatok, oktatási intézmények és profiljuk a térségben, nyelvtudás, bérszínvonal);
- **illetékes helyi hatóságok és partnervállalatok;**
- egyéb szükséges települési dokumentumok:
 - fényképek
 - helyszínrajz
 - közműtérkép
 - rendezési terv
 - az engedélyezési eljárás folyamatábrája
 - a befektetőt érintő helyi rendeletek idegen nyelvű kivonata
 - a település térképe.

4. A stratégia végrehajtása, ahhoz kapcsolódó intézkedések

A befektetés-ösztönzés terén csak akkor lehetünk sikeresek, ha a megalkotott stratégia illeszkedik a hatályos jogszabályokhoz és figyelembe veszi a térség közép és hosszú távú fejlesztési céljait, elképzeléseit. Ezért a stratégia a város adottságaihoz és pontosan felmért lehetőségeihez, a városfejlesztésben eddig elért eredményeinkhez, az elmúlt években befejeződött és jelenleg is zajló gazdaságfejlesztési tevékenységet közvetve vagy közvetlenül támogató projektekhez szorosan kapcsolódik.

A tervezési munka során éppen ezért a város és a térség korábban készített és elfogadott fejlesztési dokumentumaira építve készítettük el a befektetés-ösztönzési stratégiánkat.

Gyula város Integrált Városfejlesztési Stratégiája a várost délről elkerülő, M44 főút melletti területen jelölte ki gazdaságfejlesztés helyszínét. Jelenleg is található itt a több ipari telephely, ezek alapján ez a terület a város egyik „legiparosodottabb” területe, emellett itt található a telephelybővítés jelentős tartalék területei (jellemzően az elkerülő út két oldalán).

A másik potenciális vállalkozási betelepülési helyszín a Belváros és a Kis-Ökörjárás városrészek. Erre a területre szolgáltatások, kutatásfejlesztés, illetve turizmus profilú cégek betelepülését szorgalmazza az önkormányzat. Az önkormányzat célja, hogy elsősorban ezek a területek népesüljenek be vállalkozásokkal, ehhez a szükséges feltételeket teremtsse meg.

Infrastruktúra fejlesztése:

Tekintettel arra, hogy a város fejlesztési stratégiája a fent említett területeket régóta ilyen funkciók erősítésével tervezi megtölteni, így a korábbi évek fejlesztései is ezen szálak mentén indultak el.

A déli városrészen a rendezési terv szerint létesítendő vállalkozói övezetre a város ipari park cím pályázatot kíván benyújtani. A terület megközelíthetősége kiváló, tekintettel arra, hogy az M44 főút mellett helyezkedik el, mindamelllett, hogy így a teherforgalom nem terheli a város forgalmát. **A vállalkozói övezet és Ipari park létesítéséhez szükséges infrastruktúra kiépítéséhez a tervek rendelkezésre állnak, valamint egy 1600 m²-es inkubátorház építésére is megvannak a tervek.**

A középtávú iparterület-fejlesztési programunk első lépéseként a Kígyósi út és az Ipari út mentén a betelepülni szándékozó befektetőkkel a szükséges infrastruktúra kialakításáról kell tárgyalásokat folytatni. A belső tömbök feltárásához célszerű összekötni a Csabai utat és az M44-es elkerülő utat. A gazdasági funkciókhoz soroljuk a kereskedelmi funkciókat is, a városrészen összpontosuló bevásárlóközpontok egyenletesebb térbeli eloszlása előnyös volna, hiszen a bevásárló központok ezen a területen összpontosulnak, a város egyéb területein nem jelentek meg.

A másik **potenciális befektetési terület a belváros, és a Kisökörjárás területe.** A Belvárosban történt korábbi rehabilitációs intézkedések megalapozták a jövőbeni fejlesztések irányait, melynek során a vezérelv az volt, hogy a leendő funkciók egymáshoz illeszthetőek legyenek, azok lehetőleg még erősítsék is egymást. Ebben a városrészben **a gazdasági, a közösségi és városi funkciókat erősítő fejlesztéseket össze kell kapcsolni.** A turizmushoz kötődő elemeket (szálláshelyfejlesztés, vendéglátóipar fejlesztése) továbbra is a gazdasági funkciókhoz soroljuk. A Belváros épített örökségének adottságaihoz szervesen illeszthetők a gyógyturizmus mellett Gyulán dinamikusan fejlődő kulturális turisztikai fejlesztések. Jellemük miatt azonban ezeknek a létesítményeknek kettős funkciója van: egyidejűleg közösségi és gazdasági is. A Kisökörjárásba tervezett fürdő és szabadidős létesítmény fejlesztéséhez tartozó infrastruktúra kiépítése a város

rövid távú elképzelései között szerepel. A terület közvetlen megközelítése az M44-es elkerülő útról mára megoldottá vált.

Humán erőforrás fejlesztése:

A város és vonzáskörzetében lévő **közoktatási intézmények képzési palettája követi a felmerülő gazdasági igényeket**. Ennek köszönhetően az oktatás szerkezete olyan, hogy a felmerülő igények kielégítésére szinte azonnal reagálni tud. A rendelkezésre álló szabad munkaerő átképzése is megoldható, a **munkanélküliek nagy számban hajlandóak az átképzésre, továbbképzésre**. A városban működő Szent István Egyetem Egészségtudományi és Környezetegészségügyi Intézete felismerve azt, hogy az egészségügyben, a szociális területen és a turizmusban milyen gyökeres átalakulások kezdődtek el és mennek végbe. Ennek megfelelően indítja el évről évre képzéseit a helyi igényeknek megfelelően.

Városi szervezet- és eszközrendszer

Gyulán **rendelkezésre állnak** és honlapján elérhetők mindazok a **fejlesztési dokumentumok**, amelyek érintik a várost, befektetés tervezéshez alapot biztosítanak. Ezekben a stratégiákban és tervekben megtalálhatók mindazon információk, melyek egy befektető szempontjából érdekesek lehetnek. Ezek a dokumentumok részben fel lettek sorolva egy korábbi fejezetben. Azonban a város által nyújtott, közvetített szolgáltatásokról, kedvezményekről készíteni kell a befektetők számára egy összefoglaló kiadványt. Ugyancsak ki kell jelölni egy, vagy több olyan személyt az önkormányzat részéről, akik a beruházókkal kapcsolatot tartanak fenn és segítik a letelepedését.

Marketingtevékenység

A város marketinge a turizmusra, mint meghatározó elemre épül. Egy szervezet stratégiaileg megtervezett és végrehajtott, kifelé és befelé irányuló önmegjelenítése és magatartás módja a Corporate Identity (CI). Jelen esetben a „szervezet” maga a város, illetve a város szereplőinek közössége. A CI hagyományos elemei egy város marketingjében így értelmezhetők:

Városkép: magába foglalja azon egymásra épülő formai arculati elemek egységes rendszerét, amelyek összhangot mutató vizuális megjelenést eredményeznek. Benne logó, szlogen és színvilág, zászló és az egyedi építészeti elemek is megjelennek, egyedivé válnak.

Gyula esetében sok olyan egyedi, köztudatban is meglévő elem létezik, ami a kialakítandó arculat fontos részévé vált. Ilyen például a Gyulai Vár, Várfürdő, Kossuth téri szökőkút. A város, kulturális és építészeti szempontból is jelentős értékekkel rendelkezik, melyeknek ajánlatos megjelenni a befektetés ösztönzési kiadványokban.

Városi viselkedés: a térséget, települést valamilyen formában megjelenítő, képviselő személyek, hírességek, intézmények. A lakosság szűkebb-tágabb körének viselkedése, magatartása, kultúrája, amelynek legfontosabb elemei a nyitottság, kooperációkészség, barátságosság, vendégszeretet.

Gyula kisvárosias jellegű, és a város tervezettségéből adódóan sokféle embercsoport él itt. Az emberek vendégszeretőek, nyitottak, kedvesek, ami fontos eleme a városról alkotott képnek – például egy külföldi számára. Ez mind hozzájárul a városról kialakított imázshoz, befolyásolják a városról alkotott véleményt is. Egy város életében fontos tényező a helyi lakosság lokálpatriotizmusa, illetve annak mértéke. A lokálpatriotizmusban is nagy szerepe van a kultúrának, hiszen Gyulán számos olyan tényező van, ami miatt lakói büszkék lehetnek városukra, erősítik a „gyulaiságot”.

A városi kommunikáció pedig nem más, mint a közvetlen és közvetett kommunikációs eszközök alkalmazásának szisztematikus, kombinált rendszere.

Gyula külső és belső kommunikációja több csatornán folyik. Ide tartozik a városban igen sokszínű média (Gyula TV, Gyulai Hírlap, helyi rádióadók), a személyes kapcsolatok rendszere, a hivatalos és a személyes kommunikáció is. Ennek köszönhetően széles körben eljutnak információk a városról.

A fogyasztói igényeknek megfelelni a fogyasztói vélemények direkt megismerésével lehet. Ennek rendszeres végrehajtása és eredményeinek tervezési folyamatokba való beépítése alapkövetelmény.

5. Megvalósítás eszközei

Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy a **település fejlesztése széles nyilvánosság előtt folyjék**. Ez a záloga annak, hogy olyan fejlesztések valósuljanak meg, amelyek tényleg a település fejlődését, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják. A nyilvánosság biztosítása következtében a gazdasági élet szereplői is beleszólhatnak a fejlesztési programokba, stratégiákba, hiszen egy-egy fejlesztés megvalósulása az ők érdekeiket is képviselheti. Az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a helyi adópolitikára, tekintettel arra, hogy az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételt, illetve hatással van a Gyulán élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi biztonságára is. A város adórendszere úgy lett kialakítva, hogy az stabil forrást jelent az önkormányzatnak, mindemellett nem hat a vállalkozások fejlesztéseit meggátoló tényezőként, valamint a lakosság számára is elviselhető anyagi terhet jelent.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a letelepülni szándékozó befektetők a hatósági engedélyezéseknél a gyorsított, soron kívüli ügyintézészt biztosítsa. Emellett az egyablakos rendszer kialakítását is fontosnak tartjuk, annál is inkább, mert egy ide érkező befektető nem feltétlenül ismeri ki magát egy idegen városban, ismeretlen közigazgatási rendszerben.

Az önkormányzat az önkormányzati ingatlanokba betelepülni szándékozó cégek számára kedvező bérleti díjakat szab meg, illetve a megvásárolni kívánt terület vételárát sem emeli elérhetetlen magasságba. Segítve ezzel új cégek letelepedését a városba, illetve már jelen lévő cégek további terjeszkedését is.

Gyula város önkormányzata különös figyelmet fordított, illetve fordít az egyes közszolgáltatások elérhetőségére, színvonalának megtartására, emelésére. Ennek köszönhetően a város infrastrukturális ellátottsága kimagasló.

A befektetés ösztönzési stratégia megvalósítása, nyomon követése, folyamatos felülvizsgálata, illetve az elért eredmények visszacsatolása a város stratégiai tervezési folyamatába megoldott a Gyulai Városfejlesztési Kft., a Mérnöki és Környezetgazdálkodási Osztály, valamint a Városgazdálkodási Igazgatóság munkatársai révén. Tekintettel arra, hogy Gyula fejlesztési tevékenységei ezen szervezeti egységeken belül futnak össze, így a fent leírtak zökkenőmentes átadása biztosított. A településfejlesztési koordinációt és adminisztrációt végző szervezeti egységek az önkormányzat osztályaival szoros kapcsolatban állnak, így a befektetés ösztönzés terén elérhető cél teljesülése teljes mértékben biztosított.

Gyula a kistérség székhelytelepülése, valamint a Közép-békési Centrum tagja is egyben, így a környező települések összehangolt, egymáshoz igazodó fejlesztéseinek egyeztetései biztosítottak több részről. A marketingtevékenységek összehangoltságán még azonban van mit javítani, azonban a korábbi időszakhoz képest jelentős javulás történt ezen a téren. A földrajzi elhelyezkedésből adódóan nincs nagy fizikai távolság a környező települések között, ami serkentőleg hathat a befektetők letelepedésére.

6. A stratégia végrehajtásának kockázatai

A következő fejezetben azon kockázatok kerülnek áttekintésre, melyek esetleges bekövetkezése a stratégia céljainak elérését veszélyeztetik.

A kockázati értékhatárok a következők:

- 0,10-0,40 alacsony
- 0,41-0,70 közepes
- 0,71-1,00 magas

Kockázati tényezők	Bekövetkezés valószínűsége (0-1)	Hatás mértéke, súly (0-1)	Kockázati érték (valószínűség*súly)	Várható következmények	Kockázat kezelés módja
Külső befektetői környezet bizonytalanságából eredő kockázatok					
a befektetői kedv és érdeklődés alul múlja az elvártat	0,30	0,8	0,24	tőke mozgás nem lesz a térségben, a termelés alacsony kibocsátási szintje megmarad	
a versenytársak pozíciója megerősödik	0,50	0,80	0,4	a turizmus népességeltartó képessége csökken, nem lesz húzóágazat a térségben	hatékony marketinggel, szolgáltatásbővítéssel kiküszöbölhető
a térség elérhetőségének javulása nem valósul meg	0,70	0,70	0,49	a befektetések elkerülik a térséget	lobbi az elérhetőség javításáért
Konkrét befektetői döntések kiszámíthatatlanságából eredő kockázatok					
nagyobb összefüggő önkormányzati terület biztosítása	0,20	0,20	0,40	nem telepedik le az adott vállalkozás	az önkormányzati területek melletti magánterületek bevonása
gazdasági hatások következtében tönkremenő vállalkozások	0,60	0,80	0,48	munkanélküliek száma nő, iparűzési adó csökken	önkormányzati segítségnyújtás
Fejlesztések forrásai előteremtésének, biztosításának bizonytalanságaiból eredő kockázatok					
nem jelennek meg pályázatok az önkormányzat által fejleszteni kívánt célokra	0,6	0,9	0,54	önerőből történő megvalósítást az önkormányzat nem tudja vállalni, a fejlesztés elmarad	magántőke bevonása, a beruházás későbbi megvalósulása
a támogatások	0,6	0,6	0,36	likviditási problémákat	

Kockázati tényezők	Bekövetkezés valószínűsége (0-1)	Hatás mértéke, súly (0-1)	Kockázati érték (valószínűség*súly)	Várható következmények	Kockázat kezelés módja
időbeli csúszása				okozhat az önkormányzatnál	
Együttműködésekől, partneri fakadó kockázatok:					
lakossági ellenállás	0,5	0,8	0,4	meghiúsulhat a fejlesztés	időbeli, konkrét tájékoztatás, a lakosság felkészítése
városvezetés a fejlesztési prioritások sorrendjét megváltoztatja	0,3	0,8	0,24	presztízsberuházások valósulnak meg	konszenzuson alapuló prioritási sorrend állítása

7. A megvalósítás ellenőrzése, értékelése és visszacsatolás

A befektetés-ösztönzési stratégiát a képviselőtestület hagyja jóvá, így elsősorban a képviselőtestület ellenőrzése alá kell, hogy tartozzon annak kontrollálása. A kitűzött célok megvalósulásának nyomon követése fontos feladat a befektetési stratégia sikerességének ellenőrzése szempontjából. A megfelelő ellenőrzés elvégzéséhez a hivatal munkatársai szolgáltathatnak adatokat, az ismertetésre került indikátorokról. A felülvizsgálatnak ki kell terjednie a város egészére kitűzött hosszú és középtávú célok elérésének teljesülésére, illetve arra, hogy kialakult, vagy kimutatható-e tendencia a kívánt célérték elérésére, ez főleg a hosszú távon elérni kívánt célok esetében lehet fontos. Szintén vizsgálni kell, hogy az egyes városrészek gazdasági fejlődése milyen a meghatározott indikátorok szempontjából, illetve a fejlesztéseknek milyen hatása van a városrészekre. A mutatókat természetesen időarányosan kell vizsgálni, ahol pedig mód van rá újabb és az aktuális állapotokhoz igazított indikátorokat kell kitűzni.

A monitoring szervezeti formája nem igényel külön egység létrehozását, a különböző osztályok és a Gyulai Városfejlesztési Kft. közös feladata az információk elemzése, és a stratégia sikerességének ellenőrzése, illetve az adatok továbbítása a képviselőtestületnek. Félévente kisebb, két évente pedig nagyobb beszámolók formájában kell tájékoztatni a Képviselő-testületet a gazdaságfejlesztési stratégia megvalósulásáról.

8. Partnerség

A befektetés-ösztönzés komplex feladatrendszere egyrésztől feltételezi azt, hogy az önkormányzat reálisan tisztában legyen saját versenyképességi jellemzőivel, másrésztől feltételezi azt is, hogy kiterjedt kapcsolatrendszert működtessen azokkal a szereplőkkel, akik ezt a tevékenységet támogatni tudják.

A versenyképesség javítása érdekében felelős tevékenységet az önkormányzat városfejlesztési irodája kell végezzen, hatóságokkal és szakhatóságokkal, közműszolgáltatókkal és az ITD Hungary-val szoros és rendszeres szakmai együttműködésben.

Egy projekt engedélyeztetési eljárásában érintett hatóságok és szakhatóságok

Nr.	Hatóság megnevezése	címe	Angol megnevezése
1.	Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (ATIKTVF)	6721 Szeged, Felső Tisza-part 17.	Lower-Tisza District Inspectorate for Environment, Nature and Water
2.	Nemzeti Közlekedési Hatóság Dél-Alföldi Regionális Igazgatósága	6728 Szeged, Kereskedő köz 3-5.	Regional Directorate of National Traffic Authority, Office in South-Great Plain Region
3.	Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal, Békéscsabai Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság	5600 Békéscsaba, Gyóni Géza u. 9.	Local Authority of Hungarian Commercial Authorization Authority (technical and measuring issues)
4.	Hivatásos Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokság Békéscsaba	Békéscsaba, Kazinczy u. 9.	Fire Department of Békéscsaba
5.	Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal	5600 Békéscsaba, Kétegyházi út 2.	Agriculture Administration Authority of Békés County
6.	Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Dél-alföld	6720 Szeged, Oroszlán u. 6.	Cultural Heritage Authority, Southern-Great Plain Regional Office
7.	ÁNTSZ Gyulai, Sarkadi, Mezőkovácsházai Kistérségi. Intézete Gyula	5700 Gyula. Hétvezér u 1.	
8.	Alsó-Tisza Vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság	6720 Szeged, Stefánia 4.	Lower-Tisza District Directorate for Environment and Water
9.	Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	5600 Békéscsaba, Kazinczy u. 9.	Catastrophe Risk Management Directorat for Békés County
10.	Békés Megyei Közútkezelő Kht.	5600 Békéscsaba, Szabadság tér 7-9.	Road Management Company for Békés County
11.	MÁV Zrt. Pályavasúti Területi Központ Szeged	6720 Szeged, Tisza L. krt. 28-30.	Hungarian Railways, Szeged Regional Center

Fontos megemlíteni a befektetések tárgyalásánál az ITD Hungary Nonprofit Közhasznú Zártkörűen Működő Részvénytársaságot, mely által nyújtandó szolgáltatások a következőkben kerülnek ismertetésre: (az ITDH Dél-Alföldi Régió békéscsabai irodájának címe: 5600 Békéscsaba, Derkovits sor 2.)

Befektetési projektek teljes körű támogatása (Egyablakos ügyintézés)

Döntés-előkészítés

- Részletes információszolgáltatás (makrogazdasági helyzet, üzleti környezet, támogatások, ágazati információk, stb.)
- Helyszínlátogatások szervezése
- Tárgyalások megszervezése hatóságokkal, szolgáltatókkal, helyi, regionális és kormányzati döntéshozókkal, tanácsadókkal, potenciális beszállítókkal, stb.

Megvalósítás

- Engedélyezési folyamatok felgyorsítása, adminisztratív akadályok elhárítása

- VIP elbánás külföldi menedzserek és munkavállalók részére (vízum, munkavállalói engedély, stb.)
- Sajtóesemények megszervezésében való közreműködés

Támogatások

- Személyre szabott támogatási csomagok készítése
- Támogatási pályázatok koordinálása
- Teljes projektmenedzsment az EKD támogatás terén

Aftercare

- Folyamatos kapcsolattartás a befektetővel, a felmerülő problémák kezelése
- Segítségnyújtás újra-befektetésekben, bővítésben

Zárszó

Egy település működését és fejlődését (belső adottságai és környezete alakulása, változásai mellett) **alapvetően az önkormányzat településfejlesztési- és működtetési elképzelései, illetve az azok megvalósítását szolgáló eszközök határozzák meg.** Ezek megfogalmazása és kialakítása a településfejlesztési tervezés, mely egy olyan folyamatos munka, ami a település társadalmi és gazdasági erőforrásainak, környezeti minőségének, műszaki, anyagi és humán ellátottságának elemzésén és fejlesztésén alapul, a település hosszú, közép és rövid távú fejlődési irányainak meghatározását szolgálja, s a változásokhoz rugalmasan alkalmazkodik. Ennek feladata kitűzni a település és környezete adottságaira, értékeire, hagyományaira, jellegzetességeire, valamint társadalmának igényeire építő, a gazdasági, társadalmi, környezeti, technológiai és politikai változásokhoz rugalmasan alkalmazkodni képes jövőképet, megjelölni a feladatokat, s a megvalósítást biztosító eszközöket, feltételeket, ezáltal megteremteni a település gazdasági növekedésének, a lakosság életszínvonal és életminőség javulásának feltételeit, s így megalapozni és rendszerbe foglalni a mindenkori településpolitikai döntéseket.

Az uniós és hazai szakpolitika, illetve a regionális tervdokumentációk olyan szerves egységet képeznek, amelyek egymásból következően, illetve egymásra épülve alkotnak rendszert és fejtik ki hatásukat. A Dél-alföldi Régió fejlesztési céljai szorosan kapcsolódnak a nemzeti és közösségi célok eléréséhez. A regionális gazdaság erősítése érdekében kiemelt hangsúlyt kap a mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése. Ezen célokhoz kapcsolódóan került megfogalmazásra Gyula Város Befektetés-ösztönzési Stratégiája.